

"13794.- Sintaxi grega"

Curs 2012/2013

Prof. Juan José Pomer Monferrer

Prof. Alejandro Rubio Gil

Prof. Susana Sancho Montés

Filologia Clàssica

Cicle: Segon

Nombre de crèdits: 10

1. DADES INICIALS D'IDENTIFICACIÓ

Assignatura	13794.- Sintaxi grega (SG)			
Tipus	Optativa			
Crèdits	10			
Titulació	LLICENCIATURA FILOLOGIA CLÀSSICA			
Centre	FACULTAT DE FILOLOGIA, TRADUCCIÓ I COMUNICACIÓ			
Departament	FILOLOGIA CLÀSSICA			
Cicle	2			
Curs	5			
Durada	Anual: Del 13/09/2012 al 24/05/2012			
Horari	Dilluns	20:00	21:00	AULA 403 BIS
	Dimecres	19:00	21:00	AULA 403 BIS
Coordinació responsable	JUAN JOSÉ POMER MONFERRER juanpo@uv.es ALEJANDRO RUBIO GIL arugil@uv.es SUSANA SANCHO MONTÉS Susana.Sancho@uv.es			
	Web: http://www.uv.es/filoclas – https://aulavirtual.uv.es Wiki: http://www.cerberusadportamsg.wikispaces.com			
Exàmens	Conv.1		Conv.2	
	29/05/2013		02/07/2013	

2. VOLUM DE TREBALL

Activitats	Hores /curs
ASSISTÈNCIA A CLASSES TEÒRIQUES I PRÀCTIQUES	83
PLANIFICACIÓ I REALITZACIÓ DE TASQUES DIÀRIES AMB TICS (27X5h)	135
PLANIFICACIÓ I REALITZACIÓ DE TASQUES EXPOSICIÓ ORAL (3X7h)	21
PLANIFICACIÓ I REALITZACIÓ DE TASQUES CONTROL DE LECTURA (10X3h)	30
PLANIFICACIÓ I REALITZACIÓ DE TASQUES DE TREBALL COOPERATIU (3X7h)	21
PLANIFICACIÓ I REALITZACIÓ DE TASQUES DIAGNÒSTIQUES (2X2h)	4
ASSISTÈNCIA A TUTORIES, SEMINARIS	6
TOTAL VOLUMEN DE TREBALL	300
Total crèdits ECTS	10

3. COMPETÈNCIES

COMPETÈNCIES GENERALS I ESPECÍFIQUES	
Competència número 1:	Assolir un coneixement pràctic de la gramàtica grega. I en concret un coneixement complet de la sintaxi grega, des de l'època homèrica fins a la clàssica.
Competència número 2:	Adquirir un vocabulari grec bàsic i suficient que facilite i permeta la traducció sense diccionari.
Competència número 3:	Adquirir tècniques i mètodes filològics d'aproximació als textos grecs amb esperit crític..
Competència número 4:	Desenvolupar la capacitat de comprensió crítica dels textos grecs en els seus diversos nivells lingüístics, literaris, filològics, històrics, socials i culturals.
Competència número 5:	Saber interpretar els textos en el seu context històric, social i cultural, i valorar la seua influència en èpoques i cultures posteriors.
Competència número 6:	Adquirir i desenvolupar el plaer de l'aproximació als textos grecs i saber reconèixer la seua vàlua permanent.
Competència número 7:	Desenvolupar uns coneixements filològics que permeten recórrer la història de la llengua grega des dels origen indoeuropeus fins a l'actualitat.
Competència número 8:	Saber interpretar críticament textos filològics sobre reflexió gramatical i sintàctica gregues en el seu context històric, social i cultural, i valorar la seua influència i les seues aportacions a la filologia grega.
Competència número 9:	Saber comparar i fer servir el grec com a llengua íntimament relacionada amb el llatí en el context comú de la cultura grecollatina.

LES COMPETÈNCIES METODOLÒGIQUES	
Competència número 10:	El tractament de la informació i la competència digital
Competència número 11:	La competència per aprendre a aprendre

Les competències metodològiques faciliten determinats aspectes que són comuns a la competència comunicativa, fan referència al desenvolupament de mètodes de treball eficaços i adequats a les situacions acadèmiques i a l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació per a la resolució de problemes que es plantegen en diferents situacions i entorns. Es tracta, en essència, de competències per convertir la informació en coneixement eficaç per guiar les accions, per tant, amb el raonament i l'esperit crític, amb la capacitat d'organitzar-se en les feines i també amb determinades actituds com el sentit de la responsabilitat, la sistematització, el rigor en la realització dels treballs, l'aprenentatge cooperatiu, la creació d'una identitat interculturalitat. Amb això es potencia l'interés i el plaer pel treball realitzat, cosa que posa les bases per aconseguir l'objectiu d'aprendre a aprendre al llarg de la vida.

Les competències metodològiques que desenvolupa són: La competència en el tractament de la informació i la competència digital; i la competència per aprendre a aprendre, que afavoreix la capacitat de poder desenvolupar un aprenentatge continuat al llarg de tota la vida.

La competència en el tractament de la informació incorpora diferents habilitats, que van des de l'accés a la informació fins a la seva transmissió, tot usant distints suports, incloent-hi la utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació com element essencial per informar-se, aprendre i comunicar-se.

Aquesta competència es desenvolupa en la cerca, la captació, la selecció, l'enregistrament i el processament de la informació, amb l'ús de tècniques i estratègies diverses segons la font i els suports que s'utilitzen (oral, imprès, audiovisual, digital). Requereix el domini de llenguatges específics bàsics (textual, numèric, icònic, visual, gràfic i sonor) i de les seves pautes de decodificació i transferència, així com l'aplicació en distintes situacions i contextos del coneixement dels diferents tipus d'informació, les seves fonts, possibilitats i localització, i dels llenguatges i suports més freqüents en què sol expressar-se aquest coneixement.

Transformar la informació en coneixement exigeix el domini de les destreses relacionades amb el raonament per organitzar-la, relacionar-la, analitzar-la, sintetitzar-la i fer inferències i deduccions de distint nivell de complexitat; en definitiva, comprendre-la i integrar-la en els esquemes previs de coneixement. Significa, així mateix, comunicar la informació i els coneixements adquirits emprant, de manera creativa, recursos expressius que incorporen, no solament diferents llenguatges i tècniques específiques, sinó també les possibilitats que ofereixen les tecnologies de la informació i la comunicació.

L'ús reflexiu i competent d'aquestes tecnologies és clau en el desenvolupament de totes les altres competències, però en l'àmbit del tractament de la informació té una especial rellevància ja que ajuda a extreure el màxim rendiment a partir de la comprensió de la naturalesa i la manera d'operar dels sistemes tecnològics, de l'efecte que aquests canvis tenen en el món personal i sociolaboral, i de la creació d'una identitat intercultural inclusiva amb una actitud crítica i reflexiva davant de la ideologia que transmeten i que condiciona la vida individual i social.

Aquesta competència, que anomenem digital, també suposa emprar les TICs aplicades a la filologia clàssica i més concretament a la llengua i cultura grega antiga, com a eina en l'ús de models de processos: lingüístics, matemàtics, físics, socials, econòmics o artístics; processar i gestionar adequadament informació abundant i complexa; resoldre problemes reals; prendre decisions; treballar en entorns col·laboratius ampliant els entorns de comunicació, per participar en comunitats d'aprenentatge formals i informals; i generar produccions responsables i creatives.

4. OBJECTIUS

L'assignatura "13794.- Sintaxi grega" té com a objectiu general el coneixement complet de la sintaxi grega de l'àtic clàssic, analitzant el seu origen des de l'època homèrica i la seua evolució fins a la l'època postclàssica. L'estudi teòric de la sintaxi no esdevé tant un objectiu aïllat en si mateix, com una eina per tal de possibilitar la comprensió dels problemes sintàctics dins la lectura i traducció dels textos. L'alumnat ha d'ésser a la fi del curs capaç de traduir un text tot fent-ne el comentari sintàctic adient.

De fet la matèria està programada per tal de proveir l'alumnat de les eines metodològiques i els coneixements teòrics i pràctics que li permeten aprofundir en la traducció i la interpretació dels textos literaris grecs a partir de la reflexió crítica sobre les estructures sintàctiques. És evident que l'alumnat ja disposa de nombrosos coneixements sobre sintaxi grega assolits mitjançant la pràctica lectora i traductora realitzada en els anys acadèmics anteriors. Tanmateix el que pretenem amb aquesta matèria és ultrapassar el límit del coneixement empíric i aprofundir en els problemes, els continguts i els mètodes de la sintaxi grega, entesa com a ciència i disciplina teòrica que exigeix l'aplicació d'unes tècniques lingüístiques i metodològiques específiques. Es tracta, doncs, d'un complement valuós que sintetitza els continguts gramaticals vistos en la resta d'assignatures del primer i del segon cicle.

També té com objectiu aconseguir i fomentar la competència digital, cosa que suposa emprar les TICs aplicades a la filologia clàssica i més concretament en el terreny de la sintaxi grega, com a eina en l'ús de models de processos en el tractament de la informació.

5. CONTINGUTS

Els continguts per a l'assignatura "Sintaxi Grega" són els següents:

Tema 1.	El concepte de sintaxi. Les parts del discurs. Els models de descripció sintàctica.
Tema 2.	L'oració simple. El predicat verbal. L'oració nominal.
Tema 3.	Les categories nominals.
Tema 4.	El nominatiu i el vocatiu.
Tema 5.	L'acusatiu.
Tema 6.	El genitiu.
Tema 7.	El datiu.
Tema 8.	Els sintagmes preposicionals.
Tema 9.	La determinació. L'article.
Tema 10.	L'adjectiu: identificació i classificació. L'adverbi.
Tema 11.	Els pronoms personals, reflexius i anafòrics.
Tema 12.	Els pronoms demostratius, interrogatius, indefinits i relatius.
Tema 13.	Introducció al verb.
Tema 14.	La veu.
Tema 15.	El temps.
Tema 16.	L'aspecte.
Tema 17.	Els modes personals.
Tema 18.	L'infinitiu i el participi.
Tema 19.	La concordança.
Tema 20.	La negació de la paraula i de l'oració.
Tema 21.	L'ordre de paraules a l'oració simple i a l'oració complexa.
Tema 22.	Les partícules.
Tema 23.	La coordinació i els seus tipus. Parataxi i hipotaxi.
Tema 24.	Les oracions de relatiu. Les oracions completives.
Tema 25.	Les oracions modals, temporals, causals i comparatives.
Tema 26.	Les oracions consecutives i finals.
Tema 27.	Les oracions condicionals i concessives.

6. METODOLOGIA DOCENT

INDICACIONS GENERALS:

Els textos grecs són la font de coneixement primària en l'activitat científica de la filologia grega i sobre ells gira tota la seva activitat. El quefer filològic no només se centra a fixar o restituir el contingut dels textos, ni tampoc en l'explicació dels fets lingüístics que subjeuen en el material. La filologia ha d'explicar també el significat dels textos. Aquest treball sobre els textos implica un coneixement progressiu del grec antic en tots els seus aspectes filològics, lingüístics, històrics, literaris, socials i culturals.

En conseqüència, l'activitat fonamental de l'assignatura és una activitat filològica completa basada en la lectura, la traducció, el comentari i la interpretació de textos grecs amb tècniques pròpies de la disciplina filològica. En el contacte amb els textos, l'alumne ha d'aprendre els diversos mètodes amb que s'han solucionat aquests problemes i qüestions, així com desenvolupar les competències específiques que li capaciten per enfrontar-se a això amb èxit i solvència.

Aquesta activitat fonamental suposa també desenvolupar la competència, que anomenem digital, i emprar les TICs aplicades a la filologia clàssica i més concretament a la llengua i cultura grega antiga, com a eina en l'ús i la gestió adequada d'informació abundant i complexa per tal de resoldre problemes reals; prendre decisions; treballar en entorns col·laboratius ampliant els entorns de comunicació, per participar en comunitats d'aprenentatge formals i informals; i generar produccions responsables i creatives.

INDICACIONS ESPECÍFIQUES:

- Se seguirà la metodologia de l'aprenentatge per tasques que l'alumnat realitza individualment (TD,TDI,TCL) o en grup (TEO,TCO) amb la perspectiva de l'aprenentatge cooperatiu, intercultural i inclusiu.
- El volum de treball, doncs, s'organitza en tasques que es proposen a l'alumnat per a la execució individualitzada o en grup. Cada tasca s'inicia amb una introducció teòrica i l'explicació de la seua dinàmica a càrrec del professorat encarregat. Realitzada la tasca a casa, es procedeix a seua resolució a classe amb l'exposició i el debat comú sobre el treball realitzat per part de l'alumnat encarregat.
- Les tasques realitzades seran sotmeses a discussió dins els grup i s'arribarà a la construcció conclusions consensuals. La tasca finalitza amb la seua avaluació i autoavaluació.
- La plataforma utilitzada per articular el procés d'aprenentatge serà wikispace: articularem les classes diàries mitjançant el wiki <http://www.cerberusadportamsg.wikispaces.com> on s'especificaran les tasques en execució i on tothom ha de participar tant en la seua discussió com en la publicació de les tasques i dels treballs realitzats.
- Tanmateix també es farà ús de l'Aula Virtual en <http://aulavirtual.uv.es> per facilitar la intercomunicació entre l'alumnat i el professorat, dates d'exàmens, terminis de lliurament de treball, l'ús dels fòrums d'ajuda, la tutoria, etc.

L'adreça de correu electrònic vàlida a l'efecte de comunicacions és aquella de la que disposa l'alumnat en la Universitat de València. Ací rebreu el vostre nom d'usuari i la contrasenya que us permetrà introduir i modificar el vostre treball en el wiki. Així mateix cal recordar per últim que "la fitxa de l'alumne" ha d'emplenar-se en l'Aula Virtual.

- Si utilitzem arxius molt voluminosos convé que per no col·lapsar el wiki els emmagatzemu en algun dels emmagatzemadors de documents gratuïts (googledocs, scribt, etc...), obrint un compte comú per a tot l'alumnat o el vostre particular. Des del wiki podreu cridar-los i no ocupareu espai d'emmagatzematge. Altres documents podreu inserir-los directament.

RESUM SOBRE LA GESTIÓ DE LA INFORMACIÓ AL WIKI

1. Els continguts teòrics de l'assignatura estaran recollits al wiki.
2. Tot l'alumnat disposa d'una pàgina particular al wiki on realitzarà les tasques escrivint directament en la plataforma i atenent les següents indicacions:

*TASQUES DIÀRIES (TD): Tot l'alumnat realitzarà individualment les 27 Tasques Diàries consistents en la traducció de textos i el seu comentari filològic. L'estructura sintàctica del text es realitzarà mitjançant mapa conceptual que s'inserirà en la pàgina en format CMAPTOOLS i PDF. La resta del treball es farà escrivint directament en el wiki.

*TASQUES COMUNICATIVES D' EXPOSICIÓ ORAL (TEO): L'alumnat individualment o en grup (màxim 2 persones) realitzarà obligatòriament un mínim de dues Tasques comunicatives d'Exposició Oral a classe sobre les tasques diàries. Se seguiran els mateixos criteris que per a les TD. S'utilitzaran altres recursos TIC en la exposició com vídeos, passe de diapositives, powerpoint, mapes conceptuals, relats i pòster digitals, línies temporals, etc.. Els materials elaborats s'apujaran al wiki només per un dels membres del grup amb indicació de la resta dels membres del grup de treball. També podran incloure's altres materials complementaris com articles, ressenyes sobre lectures, bibliografia, etc..

Els treballs realitzats s'apujaran una setmana abans de la seua exposició per tal que el professorat done el vist-i-plau o pugui revisar-los i aconsellar els canvis escaients.

*TASQUES COL·LABORATIVES (TCO): L'alumnat individualment o en grup (màxim 2 persones) realitzarà obligatòriament un mínim de dues Tasques Colaboratives que exposaran a classe sobre les tasques diàries. Aquestes consistiran en l'elaboració de materials didàctics per a la sintaxi grega. Quant a la presentació i els suports utilitzats se seguiran els criteris anteriors.

*TASQUES DE CONTROL DE LECTURA (TCL): En algunes tasques diàries o acordades a classe de mode general es demanarà a l'alumnat la lectura crítica d'articles, llibres, presentacions i lectures específiques. Sobre aquestes lectures l'alumnat elaborarà individualment els resums o les ressenyes i les inclourà a la seua pàgina del wiki.

3. Els treballs s'apujaran al wiki en format (*CMAPTOOLS, *.DOC , o *POWER POINT).
D'aquests s'apujaran obligatòriament també una versió en PDF.

- **Les tasques diàries (TD):** Els continguts de l'assignatura estan dividits en 27 (TD) que són de realització obligatòria i individualitzada per tot l'alumnat i seran introduïts en la pàgina individual de cada alumne dins el wiki de l'assignatura.

Ja que la docència de l'assignatura es perllongarà durant dos semestres cal que l'alumnat realitze les TD diàriament i done mensualment la seua versió definitiva per tal que el professorat done el vist-i-plau, si progressa adequadament, o, en cas contrari, pugui aconsellar els canvis escaients.

Totes les tasques realitzades durant la primera part del curs estaran al wiki una setmana abans de la fi del primer i segon semestre. El wiki quedarà clausurat per introduir tasques l'última setmana del primer semestre (19 desembre) i definitivament, l'última setmana del segon (21 de maig).

Les TD s'organitzaran a partir de textos o fragments literaris grecs des de l'època homèrica fins a la clàssica. De vegades també utilitzarem alguns posteriors. Els gèneres i els autors escollits seran molt variats ja que el que ens interessa és la reflexió asintàctica sobre els textos i la seua correcta aplicació en la tècnica de traducció. Tanmateix no hem d'oblidar que la correcta interpretació dels textos ha de tindre en compte altres aspectes filològics

L'estructura de treball per realitzar les tasques diàries serà la següent:

Model TD		Valor
	Text / Textos/ Fragments	
A	Traducció del text	20%
B	Comentari filològic del text	
B.1	Contextualització del text i establiment dels nuclis temàtics:	10%
	*Context literari: època, autor, obra, gènere, la tipologia textual. *Context històric i social: model social hegemònic, binomi dominant/dominat, eines d'ordenació i de regulació sistèmica, sistema d'exclusions, identitat cultural social, sistema sexegènere. *Nuclis temàtics del text (primaris i secundaris): temps, espai, accions, actors. *Recursos estilístics i comentari d'estil.	
B.2	Estructura sintàctica del text: en relació amb el contingut sintàctic tractat.	40%
	*Anàlisi sintàctica del text (dependència, parataxi i hipotaxi) *Úsos sintàctics particulars de l'autor.	

	*Recursos estilístics i comentari d'estil . *Reflexió lingüística sobre les estructures sintàctiques.	
B.3	Estructura morfològica del text: en relació amb el contingut sintàctic tractat.	10%
	*Anàlisi fonètica i morfològica del text (verbs, noms, pronoms, adverbis, connectors, partícules). *Úsos morfològics particulars de l'autor (dialectalismes, arcaïsmes, hàpax, etc..). *Recursos estilístics i comentari d'estil.	
B.4	Estructura lèxicosemàntica del text: en relació amb el contingut sintàctic tractat.	10%
	*Camps lèxics i semàntics del text. *Úsos semàntics particulars de l'autor. *Rendiment etimològic del text *Recursos estilístics i comentari d'estil	
B.5	Estructura mètrica del text: en relació amb el contingut sintàctic tractat.	10%
	*Metres emprats. *Estructura estròfica. *Úsos mètrics particulars de l'autor. *Recursos estilístics i comentari d'estil. Nota: En el cas de textos en prosa el percentatge passa a B.2.	

A cada tasca se li atorgaran 3 sessions (excepte a les TD 20,22 i 25 que només en tindran dues).

La sessió primera de cada tasca que anomenem "presentació" s'inicia amb una introducció teòrica i l'explicació de la seua dinàmica a càrrec del professorat encarregat. L'alumnat disposarà d'un dia per a realitzar-la individualment.

En les altres dues sessions que anomenem "resolució", es procedeix durant la primera sessió a l'exposició a classe de la tasca realitzada per l'alumnat encarregat, bé individualment o bé en grup (màxim 2 persones) en debat obert. Cada alumne o grup realitzarà un mínim de dues exposicions que anomenen **TEO** (Tasca comunicativa d'exposició oral), més avall explicarem el seu contingut.

En la segona sessió l'alumnat encarregat presentarà en classe la seua proposta didàctica de la tasca realitzada. Cada alumne o grup realitzarà un mínim de dues que anomenen **TCO** (Tasca Cooperativa), més avall explicarem el seu contingut. La tasca finalitza amb l'avaluació del alumnat encarregat.

- **Tasques comunicatives d'exposició oral (TEO):** arran de la realització de les tasques diàries l'alumnat individualment o en grup (màxim 2 persones) prepararà l'exposició oral i audiovisual a classe sobre un mínim de 2 nuclis temàtics relacionats amb els continguts de l'assignatura. S'evidenciarà amb ella l'assoliment de les competències generals, específiques i metodològiques de l'assignatura. En la seua execució s'utilitzaran els recursos TIC més habituals adaptats al terreny de la filologia clàssica. Finalitzada l'exposició i el debat en el grup, es publicarà en el wiki el treball realitzat (memòria descriptiva) juntament amb els productes TIC elaborats. Per a la realització d'aquestes tasques s'utilitzarà la biografia i els recursos recollits en aquesta guia

docent. Tot l'alumnat participarà en el procés de l'avaluació de les Tasques comunicatives d'Exposició Oral.

El guió de treball de cada TEO serà el següent:

Model		Valor
TASCA TEO		
A	Treball monogràfic d'investigació sobre un nucli temàtic Lectura de la bibliografia, selecció crítica de la informació de les diverses fonts, fusió. Estructuració dels continguts mitjançant mapa mental o mapa conceptual. Anàlisi i comentari de la selecció dels textos grecs que exemplifiquen els continguts en la TD associada. Elaboració de la memòria descriptiva sobre els continguts de la TEO que es lliurarà al <u>professor una setmana abans</u> per efectuar els canvis i les correccions que considere escaients. Lliurament definitiu de la memòria al professorat abans de la seua exposició.	40%
B	Exposició a classe Elaboració d'un guió de l'exposició que es lliurarà als companys (<u>un full màxim</u>). Exposició individual o en grup del tema a la resta de companys durant la primera sessió de "resolució" de la TD associada. Es valorarà la competència comunicativa, la claredat de conceptes, la seua estructuració lògica i la performance comunicativa. L'exposició tindrà una <u>durada mínima de 20 m. i màxima de 50 m.</u> aproximadament i acabarà amb un torn de preguntes de l'auditori al ponent, i el debat comú que genere.	30%
C	Productes TIC elaborats L'exposició anirà recolzada amb productes TIC (*mapes conceptuais o mentals, *mapes geogràfics localitzadors, *línia temporal, *power-point, pòster digital, relat digital, , passe de diapositives, vídeos, etc...). Seran imprescindibles en cada exposició els assenyalats amb asterisc. Finalitzada la tasca amb les correccions pertinents es penjarà al wiki.	30%

PRIMER SEMESTRE

Data		Sessions	Tasques presencials a l'aula amb publicació prèvia al wiki	NOTA	ALUMNAT ENCARREGAT
DL	24 setembre	1. Sessió 1	Tasca 1: presentació	El concepte de sintaxi. Les parts del discurs. Els models de descripció sintàctica.	
DX	26 setembre	2. Sessió 1	Tasca 1: resolució		TEO 1
		3. Sessió 2	Tasca 1: resolució		TCO 1
DL	1 octubre	4. Sessió 1	Tasca 2: presentació	L'oració simple. El predicat verbal. L'oració nominal.	
DX	3 octubre	5. Sessió 1	Tasca 2: resolució		TEO 2
		6. Sessió 2	Tasca 2: resolució		TCO 2
DL	8 octubre	7. Sessió 1	Tasca 3: presentació	Les categories nominals.	
DX	10 octubre	8. Sessió 1	Tasca 3: resolució		TEO 3
		9. Sessió 2	Tasca 3: resolució		TCO 3
DL	15 octubre	10. Sessió 1	Tasca 4: presentació	El nominatiu i el vocatiu.	
DX	17 octubre	11. Sessió 1	Tasca 4: resolució		TEO 4
		12. Sessió 2	Tasca 4: resolució		TCO 4
DL	22 octubre	13. Sessió 1	Tasca 5: presentació	L'acusatiu.	
DX	24 octubre	14. Sessió 1	Tasca 5: resolució		TEO 5
		15. Sessió 2	Tasca 5: resolució		TCO 6
DL	29 octubre	16. Sessió 1	Tasca 6: presentació	El genitiu.	
DX	31 octubre	17. Sessió 1	Tasca 6: resolució		TEO 6
		18. Sessió 2	Tasca 6: resolució		TCO 6
DL	5 novembre	19. Sessió 1	Tasca 7: presentació	El datiu.	
DX	7 novembre	20. Sessió 1	Tasca 7: resolució		TEO 7
		21. Sessió 2	Tasca 7: resolució		TCO 7
DL	12 novembre	22. Sessió 2	Tasca 8: presentació	Els sintagmes preposicionals.	
DX	14 novembre	23. Sessió 1	Tasca 8: resolució		TEO 8
		24. Sessió 2	Tasca 8: resolució		TCO 9
DL	19 novembre	25. Sessió 2	Tasca 9: presentació	La determinació. L'article.	
DX	21 novembre	26. Sessió 1	Tasca 9: resolució		TEO 9
		27. Sessió 2	Tasca 9: resolució		TCO 9
DL	26 novembre	28. Sessió 1	Tasca 10: presentació	L'adjectiu: identificació i classificació. L'adverbi.	
DX	28 novembre	29. Sessió 1	Tasca 10: resolució		TEO 10
		30. Sessió 2	Tasca 10: resolució		TCO 10
DL	3 desembre	31. Sessió 1	Tasca 11: presentació	Els pronoms personals, reflexius i anafòrics.	
DX	5 desembre	32. Sessió 1	Tasca 11: presentació		TEO 11
		33. Sessió 2	Tasca 11: resolució		TCO 11
DL	10 desembre	34. Sessió 2	Tasca 12: presentació	Els pronoms demostratius, interrogatius, indefinits i relatius.	
DX	12 desembre	35. Sessió 1	Tasca 12: resolució		TEO 12
		36. Sessió 2	Tasca 12: resolució		TCO 13
DL	17 desembre	37. Sessió 1	Tasca 13: presentació	Introducció al verb.	
DX	19 desembre	38. Sessió 1	Tasca 13: resolució		TEO 13
		39. Sessió 2	Tasca 13: resolució		TCO 13

SEGON SEMESTRE

Data		Sessions	Tasques presencials a l'aula amb publicació prèvia al wiki		NOTA	ALUMNAT ENCARREGAT
DL	4 febrer	40. Sessió 1	Tasca 14: presentació	La veu.		
DX	6 febrer	41. Sessió 1	Tasca 14: resolució		TEO 14	
		42. Sessió 2	Tasca 14: resolució		TCO 14	
DL	11 febrer	43. Sessió 1	Tasca 15: presentació	El temps.		
DX	13 febrer	44. Sessió 1	Tasca 15: resolució		TEO 15	
		45. Sessió 2	Tasca 15: resolució		TCO 15	
DL	18 febrer	46. Sessió 1	Tasca 16: presentació	L'aspecte.		
DX	20 febrer	47. Sessió 1	Tasca 16: resolució		TEO 16	
		48. Sessió 2	Tasca 16: resolució		TCO 16	
DL	25 febrer	49. Sessió 1	Tasca 17: presentació	Els modes personals.		
DX	27 febrer	50. Sessió 1	Tasca 17: resolució		TEO 17	
		51. Sessió 2	Tasca 17: resolució		TCO 17	
DL	4 març	52. Sessió 1	Tasca 18: presentació	L'infinitiu i el participi.		
DX	6 març	53. Sessió 1	Tasca 18: resolució		TEO 18	
		54. Sessió 2	Tasca 18: resolució		TCO 18	
DL	11 març	55. Sessió 1	Tasca 19: presentació	La concordança.		
DX	13 març	56. Sessió 1	Tasca 19: resolució		TEO 19	
		57. Sessió 2	Tasca 19: resolució		TCO 19	
DX	20 març	58. Sessió 1	Tasca 20: presentació	La negació de la paraula i de l'oració.	TEO 20	
		59. Sessió 2	Tasca 20: resolució		TCO 20	
DL	25 març	60. Sessió 2	Tasca 21: presentació	L'ordre de paraules a l'oració simple i a l'oració complexa.		
DX	27 març	61. Sessió 1	Tasca 21: resolució		TEO 21	
		62. Sessió 2	Tasca 21: resolució		TCO 21	
DX	10 abril	63. Sessió 1	Tasca 22: presentació	Les partícules.	TEO 22	
		64. Sessió 2	Tasca 22: resolució		TCO 22	
DL	15 abril	65. Sessió 2	Tasca 23: presentació	La coordinació i els seus tipus. Parataxi i hipotaxi.		
DX	17 abril	66. Sessió 1	Tasca 23: resolució		TEO 23	
		67. Sessió 2	Tasca 23: resolució		TCO 23	
DL	22 abril	68. Sessió 1	Tasca 24: presentació	Les oracions de relatiu. Les oracions completives.		
DX	24 abril	69. Sessió 1	Tasca 24: resolució		TEO 24	
		70. Sessió 2	Tasca 24: resolució		TCO 24	
DL	29 abril	71. Sessió 1	Tasca 25: presentació	Les oracions modals, temporals, causals i comparatives.	TEO 25	
DL	6 maig	72. Sessió 1	Tasca 25: resolució		TCO 25	
DX	8 maig	73. Sessió 1	Tasca 26: presentació	Les oraciones consecutives i finals.		
		74. Sessió 2	Tasca 26: resolució		TEO 26	
DL	13 maig	75. Sessió 1	Tasca 26: resolució		TCO 26	
DX	15 maig	76. Sessió 1	Tasca 27: presentació	Les oracions condicionals i concessives.		
		77. Sessió 2	Tasca 27: resolució		TEO 27	
DL	20 maig	78. Sessió 1	Tasca 27: resolució		TCO 27	

- Tasques cooperatives (TCO):** l'alumnat encarregat elaborarà una proposta didàctica sobre el nucli temàtic exposat en la TEO corresponent i el donarà a conèixer en la segona sessió de "resolució" de la tasca associada. Anomenem aquesta part Tasca Cooperativa perquè la seua finalitat serà crear de manera cooperativa a la fi de curs un banc de propostes didàctiques sobre els continguts de sintaxi grega treballats.

L'alumnat, individualment o en grup, des de la perspectiva de docent de sintaxi grega, elaborarà un mínim de dues propostes didàctiques sobre el nucli temàtic de l'assignatura

Model		Valor
TASCA TCO		
A	<p>Delimitació teòrica del nucli temàtic</p> <p>Estructuració dels continguts teòrics sintàctics mitjançant mapa mental o mapa conceptual, quadre resum, etc.. S'establiran tres nivells de dificultat teòrica:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nivell bàsic: destinat a persones que s'apropen a la llengua grega per primera vegada (principiants, v.gr. alumnes de 1 de batxillerat). Generalitats. • Nivell intermedi: destinat a persones amb algun coneixement de la llengua grega (iniciats, v.gr. alumnes de 2 de batxillerat o primer de facultat). Particularitats. • Nivell avançat: destinat a persones amb algun bons coneixement de la llengua grega (avançats).Especificitats. 	40%
B	<p>Elaboració del material didàctic</p> <p>Seguint la distinció del tres nivells de dificultat teòrica es procedirà a l'elaboració del material didàctic:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Per al Nivell bàsic: destinat a persones que s'apropen a la llengua grega per primera vegada (principiants). S'elaboraran exercicis amb un vocabulari senzill basat en paraules de gran freqüència d'ús i amb alt rendiment etimològic amb la finalitat de facilitar l'apropament del principiant a la sintaxi grega. Claredat i ximplesa sense traïr la llengua. Frases i fragments curts d'elaboració pròpia o adaptats dels clàssics. • Nivell intermedi: destinat a persones amb algun coneixement de la llengua grega (iniciats). Particularitats. S'elaboraran exercicis amb major complexitat i es recorrerà a frases i fragments autors clàssics –Lísias, Xenofont, Llucià, Èsop- originals o adaptats. • Nivell avançat: destinat a persones amb algun bons coneixements de la llengua grega (avançats).Especificitats. Es recorrerà a frases i fragments originals d'autors grecs de totes les èpoques entre ells serà indispensable les Històries de Tucídides (les seccions I 89-119, II 47-54, III 36-48 i 53-67, IV 59-64 i V 84-111), Homer, tràgics i comediògrafs, filòsofs, biògrafs, novel·listes, etc.. Una bona eina per extraure exemples de fragments i textos pot ser el buidatge de les gramàtiques i sintaxis clàssiques citades a la bibliografia. <p>La selecció de continguts i el material didàctic elaborat <u>es lliurarà al professorat una setmana abans de la seua presentació</u> per efectuar els canvis i les correccions que considere escaients.</p>	30%
C	<p>Productes TIC elaborats</p> <p>El material elaborat podrà prendre la forma bàsica de document de tex (*.DOC) o prendre com a suport algun dels productes TIC (*mapes conceptuals o mentals, *mapes geogràfics localitzadors, *línia temporal, *power-point, pòster digital, relat digital, ,</p>	30%

passe de diapositives, vídeos, hot-potatoes, etc...).

Finalitzada la tasca amb les correccions pertinents es penjarà al wiki.

L'exposició tindrà una durada mínima de 20 m. i màxima de 50 m. aproximadament i acabarà amb un torn de preguntes de l'auditori al ponent, i el debat comú que genere.

- **Tasques de diagnòstic (TDI):** es realitzaran dues tasques de diagnòstic sobre l'evolució del procés d'aprenentatge. Aquestes tindran la mateixa estructura que les tasques diàries però es realitzaran íntegrament de manera individualitzada. Cronològicament coincidiran en la meitat del procés d'aprenentatge i la seua fi. La seua estructura serà idèntica a l'esmentada per a les tasques diàries (TD) i consistiran en un text o fragments sobre el quals s'aplicarà l'esquema de treball habitual.

Les dates previstes per la seua realització són:

DX	10 GENER 2013	Sessió 1	Tasca de diagnòstic1
	19:00-21:00 On-line	Sessió 2	Tasca de diagnòstic1

DX	22 Maig 2013	Sessió 1	Tasca de diagnòstic 2
	19:00-21:00 Aula habitual	Sessió 2	Tasca de diagnòstic 2

- **Tasques de control de lectura (TCL):** En algunes tasques diàries es demanarà la lectura amb resum i ressenya d'algun article relacionat amb els continguts sintàctics tractats. L'alumnat individualment realitzarà la ressenya i la apujarà a la seua pàgina del wiki

L'alumnat, individualment elaborarà un mínim de dues propostes didàctiques sobre el nucli temàtics de l'assignatura

Model

TASCA TCL

Valor

A Delimitació teòrica del nucli temàtic de la lectura

50%

Estructuració dels continguts teòrics sintàctics mitjançant mapa mental o mapa conceptual, quadre resum, etc.. S'establiran tres nivells de dificultat teòrica:

- Nivell bàsic: Generalitats.
- Nivell intermedi: Particularitats.
- Nivell avançat: Especificitats.

B Elaboració del resum o la ressenya

50%

El material elaborat podrà prendre la forma bàsica de document de tex (*.DOC) o prendre com a suport algun dels productes TIC (mapes conceptuais o mentals, mapes geogràfics localitzadors, línia temporal, power-point, pòster digital, relat digital, passe de diapositives, vídeos, hot-potatoes, etc...).

TCL BLOC 1:

BLOC 2:

BLOC 3:

Les tasques realitzades individualment o en grup han de contribuir al procés d'aprenentatge cooperatiu, intercultural i inclúsiu del grup. Per a la qual cosa es publicaran al wiki del grup com a mínim dos dies abans de la seua execució a classe. El període de temps entre la planificació d'una tasca i la seua exposició a classe serà de 6 dies naturals durant el qual els alumnes intervindran en la seua discussió al wiki.

7. MÈTODE D'AVALUACIÓ

El procés d'avaluació de l'assignatura ofereix dues possibilitats a l'alumnat

OPCIÓ 1: avaluació contínua integrada

L'avaluació es realitza a partir de les tasques desenvolupades al llarg del procés d'aprenentatge i té com a finalitat verificar el grau de desenvolupament de les competències de l'assignatura a través de la correcció de les tasques realitzades per l'alumnat que tindran els següents percentatges en la nota final

Tasques realitzades	TD Tasques diàries	TDI Tasques de diagnòstic	TEO Tasques d'exposició Oral	TCL Tasques de control de lectura	TCO Tasques cooperatives
Percentatge qualificació	25%	25%	20%	15%	15%

OPCIÓ 2: avaluació mitjançant les proves de primera i segona convocatòria

L'avaluació es realitza mitjançant una prova escrita en la qual es demana a l'alumnat que desenvolupi una sèrie de tasques distribuïdes en un període de 4 hores. Les tasques tindran estructura semblant a desenvolupades al llarg del procés d'aprenentatge i participaran dels següents percentatges de la nota final

	Primera hora	Segona Hora	Tercera Hora	Quarta hora
Estructura de la prova	TD Tasca Text 1 Tasca de traducció i comentari filològic [ús restringit del diccionari 15 m/h]	TD Tasca Text 2 Tasca de traducció i comentari filològic [ús restringit del diccionari 15 m/h]	TE Tasca d'exposició sobre continguts teòrics del programa	TCL Tasca de control de lectura
Percentatge qualificació	25%	25%	25%	25%

Les dates previstes de les proves de primera i segona convocatòria són:

CODI ASSIG.	ASSIGNATURA	GRUP	PROFESSOR	CONV.	DIA	HORA	AULA	EDIFICI
13794	Sintaxi Grega	A	J. Pomer A. Rubio S. Sancho	1				
				2				

8. PLANIFICACIÓ TEMPORAL

13794-Sintaxi Grega 2012/13	
Inici Classes	17/09/2012
Fi classes	22/05/2013
Total sessions presencials	83

PRIMER SEMESTRE

Data		Sessions	Tasques presencials a l'aula amb publicació prèvia al wiki				
DL	17 setembre	1. Sessió 1	Presentació guia docent				
DX	19 setembre	2. Sessió 1	Presentació i gestió wiki				
		3. Sessió 2	Presentació i gestió wiki				
DL	24 setembre	4. Sessió 1	Tasca 1: presentació	El concepte de sintaxi. Les parts del discurs. Els models de descripció sintàctica.			
DX	26 setembre	5. Sessió 1	Tasca 1: resolució			TEO 1	
		6. Sessió 2	Tasca 1: resolució			TCO 1	
DL	1 octubre	7. Sessió 1	Tasca 2: presentació	L'oració simple. El predicat verbal. L'oració nominal.			
DX	3 octubre	8. Sessió 1	Tasca 2: resolució			TEO 2	
		9. Sessió 2	Tasca 2: resolució			TCO 2	
DL	8 octubre	10. Sessió 1	Tasca 3: presentació	Les categories nominals.			
DX	10 octubre	11. Sessió 1	Tasca 3: resolució			TEO 3	
		12. Sessió 2	Tasca 3: resolució			TCO 3	
DL	15 octubre	13. Sessió 1	Tasca 4: presentació	El nominatiu i el vocatiu.			
DX	17 octubre	14. Sessió 1	Tasca 4: resolució			TEO 4	
		15. Sessió 2	Tasca 4: resolució			TCO 4	
DL	22 octubre	16. Sessió 1	Tasca 5: presentació	L'acusatiu.			
DX	24 octubre	17. Sessió 1	Tasca 5: resolució			TEO 5	
		18. Sessió 2	Tasca 5: resolució			TCO 6	
DL	29 octubre	19. Sessió 1	Tasca 6: presentació	El genitiu.			
DX	31 octubre	20. Sessió 1	Tasca 6: resolució			TEO 6	
		21. Sessió 2	Tasca 6: resolució			TCO 6	
DL	5 novembre	22. Sessió 1	Tasca 7: presentació	El datiu.			
DX	7 novembre	23. Sessió 1	Tasca 7: resolució			TEO 7	
		24. Sessió 2	Tasca 7: resolució			TCO 7	
DL	12 novembre	25. Sessió 2	Tasca 8: presentació	Els sintagmes preposicionals.			
DX	14 novembre	26. Sessió 1	Tasca 8: resolució			TEO 8	
		27. Sessió 2	Tasca 8: resolució			TCO 9	
DL	19 novembre	28. Sessió 2	Tasca 9: presentació	La determinació. L'article.			
DX	21 novembre	29. Sessió 1	Tasca 9: resolució			TEO 9	
		30. Sessió 2	Tasca 9: resolució			TCO 9	
DL	26 novembre	31. Sessió 1	Tasca 10: presentació	L'adjectiu: identificació i classificació. L'adverbi.			
DX	28 novembre	32. Sessió 1	Tasca 10: resolució			TEO 10	
		33. Sessió 2	Tasca 10: resolució			TCO 10	
DL	3 desembre	34. Sessió 1	Tasca 11: presentació	Els pronoms personals, reflexius i anafòrics.			
DX	5 desembre	35. Sessió 1	Tasca 11: presentació			TEO 11	
		36. Sessió 2	Tasca 11: resolució			TCO 11	
DL	10 desembre	37. Sessió 2	Tasca 12: presentació	Els pronoms demostratius, interrogatius, indefinits i relatius.			
DX	12 desembre	38. Sessió 1	Tasca 12: resolució			TEO 12	
		39. Sessió 2	Tasca 12: resolució			TCO 13	
DL	17 desembre	40. Sessió 1	Tasca 13: presentació	Introducció al verb.			
DX	19 desembre	41. Sessió 1	Tasca 13: resolució			TEO 13	
		42. Sessió 2	Tasca 13: resolució			TCO 13	
DX	10 GENER	Sessió 1	Tasca de diagnòstic1				
	2013	Sessió 2	Tasca de diagnòstic1				
QUALIFICACIÓ			TD	TDI	TEO	TCL	TCO
PERCENTATGE			25%	25%	25%	10 %	15%

SEGON SEMESTRE

Data		Sessions	Tasques presencials a l'aula amb publicació prèvia al wiki				
DL	4 febrer	43. Sessió 1	Tasca 14: presentació	La veu.			
DX	6 febrer	44. Sessió 1	Tasca 14: resolució		TEO 14		
		45. Sessió 2	Tasca 14: resolució		TCO 14		
DL	11 febrer	46. Sessió 1	Tasca 15: presentació	El temps.			
DX	13 febrer	47. Sessió 1	Tasca 15: resolució		TEO 15		
		48. Sessió 2	Tasca 15: resolució		TCO 15		
DL	18 febrer	49. Sessió 1	Tasca 16: presentació	L'aspecte.			
DX	20 febrer	50. Sessió 1	Tasca 16: resolució		TEO 16		
		51. Sessió 2	Tasca 16: resolució		TCO 16		
DL	25 febrer	52. Sessió 1	Tasca 17: presentació	Els modes personals.			
DX	27 febrer	53. Sessió 1	Tasca 17: resolució		TEO 17		
		54. Sessió 2	Tasca 17: resolució		TCO 17		
DL	4 març	55. Sessió 1	Tasca 18: presentació	L'infinitiu i el participi.			
DX	6 març	56. Sessió 1	Tasca 18: resolució		TEO 18		
		57. Sessió 2	Tasca 18: resolució		TCO 18		
DL	11 març	58. Sessió 1	Tasca 19: presentació	La concordança.			
DX	13 març	59. Sessió 1	Tasca 19: resolució		TEO 19		
		60. Sessió 2	Tasca 19: resolució		TCO 19		
DX	20 març	61. Sessió 1	Tasca 20: presentació	La negació de la paraula i de l'oració.	TEO 20		
		62. Sessió 2	Tasca 20: resolució		TCO 20		
DL	25 març	63. Sessió 2	Tasca 21: presentació	L'ordre de paraules a l'oració simple i a l'oració complexa.			
DX	27 març	64. Sessió 1	Tasca 21: resolució		TEO 21		
		65. Sessió 2	Tasca 21: resolució		TCO 21		
DX	10 abril	66. Sessió 1	Tasca 22: presentació	Les partícules.	TEO 22		
		67. Sessió 2	Tasca 22: resolució		TCO 22		
DL	15 abril	68. Sessió 2	Tasca 23: presentació	La coordinació i els seus tipus. Parataxi i hipotaxi.			
DX	17 abril	69. Sessió 1	Tasca 23: resolució		TEO 23		
		70. Sessió 2	Tasca 23: resolució		TCO 23		
DL	22 abril	71. Sessió 1	Tasca 24: presentació	Les oracions de relatiu. Les oracions completives.			
DX	24 abril	72. Sessió 1	Tasca 24: resolució		TEO 24		
		73. Sessió 2	Tasca 24: resolució		TCO 24		
DL	29 abril	74. Sessió 1	Tasca 25: presentació	Les oracions modals, temporals, causals i comparatives.	TEO 25		
DL	6 maig	75. Sessió 1	Tasca 25: resolució		TCO 25		
DX	8 maig	76. Sessió 1	Tasca 26: presentació	Les oraciones consecutives i finals.			
		77. Sessió 2	Tasca 26: resolució		TEO 26		
DL	13 maig	78. Sessió 1	Tasca 26: resolució		TCO 26		
DX	15 maig	79. Sessió 1	Tasca 27: presentació	Les oracions condicionals i concessives.			
		80. Sessió 2	Tasca 27: resolució		TEO 27		
DL	20 maig	81. Sessió 1	Tasca 27: resolució		TCO 27		
DX	22 maig	82. Sessió 1	Tasca de diagnòstic 2				
		83. Sessió 2	Tasca de diagnòstic 2				
QUALIFICACIÓ			TD	TDI	TEO	TCL	TCO
PERCENTATGE			25%	25%	25%	10 %	15%

9. BIBLIOGRAFIA I RECURSOS

a) Bibliografia bàsica:

- BASILE, N., *Sintassi storica del greco antico*, Bari 2001².
- BIZOS, M., *Syntaxe Grecque*, Paris 1971⁶.
- CARRIÈRE, J., *Stylistique Grecque. L'usage de la prose attique*, Paris 1960
- CARRIÈRE, J., *Stylistique Grecque pratique*, Paris 1960
- CIRAC ESTOPAÑAN, S., *Manual de Gramática Histórica Griega*. III. Lecciones de sintaxis griega general y de las palabras declinables. IV. Lecciones de sintaxis del verbo y de las oraciones, Barcelona & Burgos 1966
- CHANTRAINE, P., *Grammaire homérique I-II*, Paris 1973-1981.
- COOPER, G.L., *Greek Prose Syntax I-IV*, University of Michigan press, 1998-2002.
- *CRESPO, E., CONTI, L. & MAQUIEIRA, H., *Sintaxis del griego clásico*, Madrid 2004.
- DELAUNOIS, M., *Essai de syntaxe grecque classique. Reflexions et recherches*, Louvain-la-Neuve 1988.
- DELBRÜCK, B., *Vergleichende Syntax der indogermanischen Sprachen*, Strassburg 1900.
- GILDERSLEEVE, B.L., *Syntax of Classical Greek*, Groningen 1980 (= 1900-1911).
- HUMBERT, J., *Syntaxe Grecque*, Paris 1960³.
- KÜHNER, R. & GERTH, B., *Ausführliche Grammatik der griechischen Sprache I-II*, Leipzig 1898³.
- LASSO DE LA VEGA, J.S., *Sintaxis griega I*, Madrid 1968.
- MALDONADO VILLENA, J.A., *Sintaxis Griega*, Granada 1987.
- MEIER-BRÜGGER, M., *Griechische Sprachwissenschaft II*, Berlin & New York 1992.
- PISANI, V., *Sintassi della lingua greca antica*, Milano 1951.
- *REDONDO, J., *Sintaxi Grega*.
- *RODRIGUEZ ADRADOS, F.R., *Nueva Sintaxis del griego antiguo*, Madrid 1992.
- RODRIGUEZ ALFAGEME, I., *Nueva gramática griega*, Madrid 1988.
- SANCHEZ LASSO DE LA VEGA, J., *Sintaxis Griega I*, Madrid 1968.
- SCHWYZER, E. & DEBRUNNER, A., *Griechische Grammatik II. Syntax und syntaktische Stilistik*, München 1950³.
- TUSA MASSARO, L., *Sintassi del greco antico e tradizione grammaticale I*, Palermo 1993.
- WACKERNAGEL, J., *Vorlesungen über Syntax, I-II*, Basel 1926-282.

b) Bibliografia secundaria

- Adams, D.Q., 'Relative Clauses in Ancient Greek', en Peranteau, P.M., Levi, J.N. & Phares, G.C. (eds.) *The Chicago Which Hunt: Papers from the Relative Clause Festival, April 13, 1972. A Paravolume to Papers from the Eighth Regional Meeting*, Chicago 1972, 9-22.
- Alfageme I. R., *Nueva gramática griega*, Madrid 1988.
- Amigues, S., *Les subordonnées finales par hopos en attique classique*, diss. Montpellier, Paris 1977.
- Anderson, L.G., *Form and function of subordinate clauses*, Gotemburgo 1975.
- Bader, F., 'La subordination en mycénien', *Colloquium Mycenaeum*, 1979, 295-311
- Bakker, E.J., 'Boundaries, Topics and the Structure of Discourse. An Investigation of the Ancient Greek Particle *de*', *Studies in Language* 17-2, 1993, 275-311.
- Bakker, E.J., 'Foregrounding and Indirect Discourse. Temporal Subclauses in a Herodotean Short Story', *Journal of Pragmatics* 16, 1991, 225-247.
- Bakker, E.J., 'hosper en eiper: een aspect van Attische conversatie', *Lampas* 19, 1986, 142-158.

- Bakker, E.J., *Linguistics and Formulas in Homer: Scalarity and the Description of the Particle "per"*, Diss. Leiden, Amsterdam 1988.
- Bakker, E.J., 'Linguistische verhaalanalyse. Temporele bijzinnen in Herodotus 2.121', *Lampas* 24, 1991, 82-96.
- Bakker, E.J., 'Restrictive Conditionals', en Rijksbaron, A., Mulder, H.A. & Wakker, G.C. (eds.), *In the Footsteps of Raphael Kuehner*, Amsterdam 1988, 5-26.
- Basset, L., "La representation subjective d'un point de vue passé. L'optatif oblique dans les completives déclaratives chez Thucydide", en S. Remi-Guiraud-M. LeGuern (eds.), *Sur le verbe*, Lyon 1986, 91-114.
- Basset, L., 'all' exoloisth' autooi koax. Reexamen des emplois de alla a la lumiere de l'enonciation dans les *Grenouilles* d'Aristophane', en Rijksbaron, A., (ed.), *New Approaches to Greek Particles. Proceedings of the Colloquium Held in Amsterdam, January 4-6, 1996, to Honour C.J. Ruijgh on the Occasion of his Retirement, Amsterdam Studies in Classical Philology* 7, Amsterdam 1997, 75-99.
- Basset, L., 'Valeurs et emplois de la particule dite modale en grec ancien', en Rijksbaron, A., Mulder, H.A. & Wakker, G.C. (eds.), *In the Footsteps of Raphael Kuehner*, Amsterdam 1988, 27-37.
- Bat-Zeev Shyldkrot, H., "Conjonctions et expression temporelle-causale en français", *FLH* 10, 1989, 163-180.
- Bécares Botas, V., *Apolonio Díscolo. Sintaxis*, Madrid 1987.
- Bécares Botas, V., "Los orígenes de la gramática (griega)", en Morocho Gayo, G. (ed.), *Estudios de prosa griega*, León, Universidad, 1985, 179-195.
- Berenguer, J. A., "Distintos conceptos de partícula en la descripción lingüística", *REL* 22, 1992, 55-76.
- Berent, G.P., 'Absolute Constructions as 'Subordinate Clauses'', en Corum, C., Smith-Stark, T.C. & Weiser, A. (eds.), *You take the high node and I'll take the low node*, Chicago 1973, 147-154.
- Bers, V., *Greek Poetic Syntax in the Classical Age*, New Haven – Londres 1984.
- Bile M., *Le dialecte crétois ancien*, Paris 1988.
- Biraud, M., 'La syntaxe de hos dans la langue homérique: du subordonnant relatif au subordonnant conjonctif', en Braun, R. (ed.), *Hommage a Jean Granarolo: philologie, litteratures et histoire anciennes*, Paris 1985, 159-172.
- Bjoerck, G., *Hn didaskoon. Die periphrastischen Konstruktionen im Griechischen*, Uppsala 1940.
- Blomqvist, J., 'alla .. men, alla .. mentoi, and Atticistic Particle Usage', *Eranos* 93.1, 1995, 2.
- Blomqvist, J., *Das sogenannte KAI adversativum. Zur Semantik einer griechischen Partikel*, *Acta Universitatis Upsaliensis. Studia graeca Upsaliensia* 13, Uppsala 1979.
- Blomqvist, J., *Greek Particles in Hellenistic Prose*, Lund 1969.
- Blomqvist, J., 'On Adversative Coordination in Ancient Greek and as a Universal Linguistic Phenomenon', *Acta Universitatis Upsaliensis. Acta Societatis Linguisticae Upsaliensis. Nova Series* 3.2, 1981, 57-70.
- Boel, G. De, "Towards a theory of the meaning of complementizers in Classical Attic", *Lingua* 52, 1980, 285-304.
- Boel, G. De, "La completeive: au carrefour de la syntaxe, de la sémantique et de la pragmatique", en M. Biraud (ed.), *Études de syntaxe du grec classique*, Niza 1991, 53-64.
- Bolling, G.M., 'Description of epei's Syntax in Homer', *Glotta* 38, 1960, 18-33.
- Bornemann, E. & Risch, E., *Griechische Grammatik*, Frankfurt am Main 1973.
- Brackett, H.D., 'Temporal Clauses in Herodotus', *Proceedings of the American Academy of Arts and Sciences* 41, 1905, 171-232.
- Brandt, W., *Griechische Temporalpartikeln vornehmlich im ionischen und dorischen Dialekt*, Gotinga 1908.
- Brunel, J., 'Les periodes conditionnelles du grec et le probleme de l'optatif', *BSL* 75, 1, 1980, 227-266.
- Calboli, G., "La frase consecutiva greca: rapporto con la sua sovraordinata e uso dei modi", en Cuzzolin, P. (ed.), *Studi di Linguistica Greca*, Pavia 1995, 57 ss.
- Chanet A. M., "La subjectivation en grec classique: quelques problèmes", en M. Biraud (ed.), *Études*

de syntaxe du grec classique, Niza 1991, 37-52..

Chanet, A.M., 'heos et prin en grec classique', *REG* 92, 1979, 166-207.

Chanet, A.M., 'Le groupe relatif et son cas (en attique classique)', *Cratyle* 2, 1980, 10-24.

Chiappi, L., "Osservazioni sull'uso del participio in greco", *A&R* 38, 1993, 196-202.

Christol A., "Les deux constructions des verbes d'ordre en grec", *Lalies* 12, 1991, 159-168.

Clinquart, F., Isebaert, L., "La théorie de la marque et la syntaxe des consécutives en grec ancien", *LEC* 52, 1984, 301-312.

Cohen, G.L., 'Origin of the Greek Particle de', en Cohen, G.L. (ed.), *Pursuit of Linguistic Insight*, 1988, 135-136.

Conti, L., "La expresión de la causa en Homero", *EM* 67, 1999, 295-313.

Cook, A., 'Particles, Qualification, Ordering, Style, Irony and Meaning in Plato's Dialogues', *QUCC* 40, 1992, 111-126.

Cooper, G. L., *Attic Greek prose syntax*, 2 Vols., Ann Arbor (Mich.), University of Michigan Pr., 1998.

Coseriu, E., 'Partikeln und Sprachtypus. Zur strukturell-funktionellen Fragestellung in der Sprachtypologie', en Brettschneider, G. & Lehmann, C. (eds.), *Wege zur Universalien Forschung. Beiträge zum 60. Geburtstag von Hansjakob Seiler*, Tübinga 1980, 199-206.

Crespo E.-Conti L.-Maquieira H., *Sintaxis del Griego Clásico*, Madrid, Gredos, 2003.

Crespo, E., "Infinitivo modal sin an en griego", en Gil, L., Aguilar, R.M., *Apophoreta philologica Emmanuelli Fernández-Galiano a sodalibus oblata*, Madrid 1984, 67.73.

Crespo, E., "Niveles sintácticos de la estructura de la oración simple en griego clásico", en E. Torrego (ed.), *Nombres y funciones: Estudios de sintaxis griega y latina*, Madrid 1998, 43-63.

Crespo, E., "On the system of Substantive Clauses in Ancient Greek. A functional approach", *Glotta* 62, 1984, 1-16.

Crespo, E., "Sintaxis de los elementos de relación en griego clásico", en Adrados, F.R., Martínez Díaz, A., (eds.), *Actas del IX Congreso Español de Estudios Clásicos*, Madrid 1997, 3-42.

Crespo, E., "La expresión de la función Manera en griego", *Emerita* 56, 1988, 43-64.

Crespo, E., "Participio absoluto y subordinada adverbial", *Actas del VII Congreso Español de Estudios Clásicos I*, Madrid 1989, 119-126.

Crespo, E., "Sintaxis griega", en Martínez Díez, A. (Ed.), *Actualización Científica en Filología Griega*, Madrid, Univ. Complutense, 1984, 321-353.

Crespo, E., 'La conjuncion ophra: significado y contexto', en Bernabé, A., Cuenca, L.A. de, Gangutia, E., Crespo, E., & López Facal, J. (eds.), *Athlon. Saturata grammatica in honorem Francisci Rodriguez Adrados*, Madrid 1984, 129-138.

Crespo, E., 'La expresion de la finalidad en las subordinadas del griego antiguo', *Revista Espanola de Linguística* 18.2, 1988, 285-298.

Cristofaro, S., "La complementazione frasale dopo verbi di dire e pensare", en Cuzzolin, P. (ed.), *Studi di Linguistica Greca*, Pavía 1995, 91-112.

Cristofaro, S., *Aspetti sintattici e semantici delle frasi complete in greco antico*, Florencia 1996.

Cuzzolin, P., "Preliminari per una descrizione dell'avverbio di frase in greco classico", en Cuzzolin, P. (ed.), *Studi di Linguistica Greca*, Pavía 1995, 137-164.

Delaunoy, M., "Contribution à l'étude de la proposition circonstancielle consécutive en grec classique", *AC* 41, 1972, 78-93.

Delaunoy, M., *Essais de syntaxe greque classique. Reflexions et recherches*, Bruselas 1988.

Delaunoy, M., 'Le systeme des modes en grec classique. Concentrations semantiques et nuances contextuelles', *LEC* 54, 1986, 335-349.

Delbruck B., *Vergleichende Syntax der indogermanischen Sprachen*, Strasburg 1893, 1897, 1900.

Denniston, J.D., *The Greek Particles*, 2d. ed., Oxford 1954.

Díaz Tejera, A., "Los modos griegos y la subordinación", *Actas del VII CEEC*, Madrid 1989, 73-92.

Díaz Tejera, A., "¿Unidades estilísticas?", *RSEL* 6, 1976, 453-469.

Díaz Tejera, A., "Puntos de contacto entre Sintaxis y Semántica", *RSEL* 1, 1971, 361-370.

- Duhoux Y., *Le verbe grec ancien. Éléments de morphologie et de syntaxe historiques*, Louvain-la-Neuve 1992.
- Duhoux, Y., 'Grec écrit et grec parlé. Une étude contrastive des particules aux Ve-IVe siècles', en Rijksbaron, A., (ed.), *New Approaches to Greek Particles. Proceedings of the Colloquium Held in Amsterdam, January 4-6, 1996, to Honour C.J. Ruijgh on the Occasion of his Retirement*, *Amsterdam Studies in Classical Philology* 7, Amsterdam 1997, 15-48.
- Duhoux, Y., 'Quelques idées recues, et néanmoins fausses, sur les particules grecques', *AC* 66, 1997, 281-288.
- Duhoux, Y., "Les particules grecques : les situations homérique et mycénienne", Y. Duhoux (ed.), *Mélanges A. Maniet. Langue et langues : hommage à Albert Maniet*, Louvain-la-Neuve 1998.
- Durling, R.J., 'atar oun kai in Galen and his Predecessors', *Glotta* 73, 1995-1996, 76.
- Durling, R.J., 'Some Particles and Particle Clusters in Galen', *Glotta* 66, 1988, 183-189.
- Erp Taalman Kip, A. van, 'h gar in Questions', en Rijksbaron, A. (ed.), *New Approaches to Greek Particles. Proceedings of the Colloquium Held in Amsterdam, January 4-6, 1996, to Honour C.J. Ruijgh on the Occasion of his Retirement*, *Amsterdam Studies in Classical Philology* 7, Amsterdam 1997, 151-156.
- Funk, W.P., "On a semantic typology of conditional sentences", *FoL-Ling* 19, 1985, 365-413.
- García Gual, C., "Análisis sintáctico y categorías semánticas", *Emerita* 34, 1966, 289-294.
- García Novo, E., "Relación entre infinitivo y modos en la oración de prin, tomando como ejemplo el *corpus Hippocraticum*", *CFC (G)* 2, 1992, 137-164.
- García Ramón J. L., "Los modos en las subordinadas consecutivas en griego clásico", *Actas del VII CEEC*, Madrid 1989, 155-161.
- García Ramón J. L., "hote und hoste bei Alkman und Pindar", *MSS* 46, 1985, 81-101.
- García Teijeiro M., " *-qe no coordinativo en micénico y *k"e condicional", *Actas del VIII Congreso Español de Estudios Clásicos* I, Madrid 1994, 121-7.
- Gero, E.-C., *Negatives and noun phrases in classical Greek : an investigation based on the Corpus Platonicum*, Bern-Frankfurt am Main 1997.
- Gil, L., "Sobre el origen y evolución del genitivo del infinitivo articular griego con valor final", *Emerita* 21, 48-58.
- Gildersleeve, B.L., Miller, C.W.E., *Syntax of Classical Greek from Homer to Demosthenes. First Part. The Syntax of the simple Sentence Embracing the Doctrine of Moods and Tenses*, Nueva York, 1900-1911 (reimpr. Groningen 1980, con un índice de P. Stork).
- Gildersleeve, B.L., 'On the Final Sentence in Greek', *AJPh* 4, 1883, 416-444.
- Gildersleeve, B.L., 'Studies in Pindaric Syntax II. On AN and KEN in Pindar', *AJPh* 3, 1882, 446-455.
- Gonda, J., 'The History and Original Function of the Indo-European Particle *ku*, Especially in Greek and Latin', *Mnemosyne* 7, 1954. 177-214 & 265-296.
- Goodwin, W.W., *Syntax of the Moods and Tenses of the Greek Verb*, Londres 1889.
- Graz, L., 'Formes infinitives et participiales en grec: les trois niveaux de détermination de leurs traits sémantiques', en M. Biraud (ed.), *Études de syntaxe du grec classique. Recherches linguistiques et applications didactiques. Actes du premier Colloque International de Didactique de la Syntaxe du Grec classique 17, 18, 19 avril 1991 Université de Nice, Publications de la Faculté des Lettres et Sciences humaines de Nice* 7, Paris 1991, 85-97.
- Greenberg, J.H., 'The Realis-Irrealis Continuum in the Classical Greek Conditional', en Traugott, E.C. et al. (eds.), *On Conditionals*, Cambridge 1986.
- Grimm, J., 'Die Partikel *ara* im frühen griechischen Epos', *Glotta* 40, 1962, 3-41.
- Havers, W., *Handbuch der erklärenden Syntax*, Heidelberg 1931.
- Hellwig, A., 'Zur Funktion und Bedeutung der griechischen Partikeln', *Glotta* 52, 1974, 145-171.
- Hernández Muñoz, F., "Algunos datos sobre la evolución de *ina* en griego: la lengua de Eurípides", *Actas del Congreso de la Sociedad Española de Lingüística. XX Aniversario*, 1991, 206-215.
- Hettrich, H., "Lateinische Konditionalsätze in sprachvergleichender Sicht", en O. Panagl-T. Krisch

- (ed.), *Latein und Indogermanisch*, Fachtagung Salzburg, Innsbruck 1992, 263-284.
- Hettrich, H., *Der Agens in passivischen Sätzen altindogermanischer Sprachen*, Nachrichten der Akademie der Wissenschaften in Göttingen. I. Philologisch-Historische Klasse, Göttingen 1990.
- Hettrich, H., 'Zur Entwicklung der Finalsätze altindogermanischer Sprachen', *KZ* 100, 219-237.
- Hodot, R., "Sur les <<conditionnelles>> dans les dialectes grecs", en E. Crespo, J. L. García Ramón y A. Striano (eds.), *Dialectologica Graeca*, Miraflores, Madrid 1993, 201-8.
- Holland, G.B., 'Nominal Sentences and the Origin of Absolute Constructions in Indo-European', *Zeitschrift fuer Vergleichende Sprachforschung* 99, 1986, 163-193.
- Hummel, P., *La Syntaxe de Pindare*, Paris 1993.
- Jacquino, B., *Les propositions complétives en grec ancien*, Actes du colloque international, Saint-Étienne, 4-6 septembre 1998, Saint-Étienne 1999.
- Jacquino, B., 'Sur le rôle pragmatique de kaitoi', en Rijksbaron, A. (ed.), *New Approaches to Greek Particles. Proceedings of the Colloquium Held in Amsterdam, January 4-6, 1996, to Honour C.J. Ruijgh on the Occasion of his Retirement*, *Amsterdam Studies in Classical Philology* 7, Amsterdam 1997, 131-149.
- Jannaris, A., *An historical Greek Grammar (chiefly of the Attic Dialect)*, Londres 1897, reimpr. Hildesheim 1968.
- Jiménez López, M. D., "dokein + infinitivo: construcción personal e impersonal", *CFC* 24, 1990, 235-243.
- Jiménez López, M. D., "hupos tras verbos de intención o esfuerzo en ático clásico", *Habis* 25, 1994, 431-449.
- Jiménez López, M.D., 'La distribución de participio concertado y subordinada adverbial en la lengua literaria griega del s. V a.C.', *Emerita* 55.1, 1987, 51-62.
- Jong, I.F. de, 'Gar Introducing Embedded Narratives', en Rijksbaron, A. (ed.), *New Approaches to Greek Particles. Proceedings of the Colloquium Held in Amsterdam, January 4-6, 1996, to Honour C.J. Ruijgh on the Occasion of his Retirement*, *Amsterdam Studies in Classical Philology* 7, Amsterdam 1997, 175-185.
- Kapsomenos, S.G., "Zur Häufung Synonimer Partikeln in der spätgriechischen Volkssprache", en Wirth, P. (ed.), *Festschrift Franz Dölger*, Amsterdam 1968.
- Knebel, G., 'Bemerkungen zu "Description of epei's Syntax" von G. Melville Bolling', *Glotta* 38, 1987, 34-43.
- Knuenz, I., *De enuntiativis Graecorum finalibus*, Innsbruck 1913.
- Komen, J.A.M., *Over de ontwikkeling van absolute constructies*, diss. Amsterdam, Amsterdam 1994.
- Kraus, W., 'Ein konzessiv-adversatives epei? Vorstudie fuer einen griechischen Thesaurus', en Wimmel, W. (ed.), *Forschungen zur römischen Literatur. Festschrift zum 60. Geburtstag von Karl Buechner*, Wiesbaden 1970, 146-150.
- Krisch, T., *Überlegungen zur Herkunft und Entwicklung der irrealen Konditionalsätze des Altgriechischen*, Innsbruck 1986.
- Krisch, T., *Zur semantischen Interpretation von absoluten Konstruktionen in altindogermanischen Sprachen (v.a. lateinische und griechische Beispiele)*, Innsbruck 1988.
- Kühner R., Gerth B., *Ausführliche Grammatik der griechischen Sprache*, 3ª ed., I-II, Hannover-Leipzig 1898-1904.
- Kurzova, H. "Transformational Grammar and Greek Syntax", *Eirene* 10, 1972, 21-52.
- Kurzova, H., *Der Relativsatz in den indoeuropäischen Sprachen*, Hamburg 1981.
- Kurzova, H., *Zur syntaktischen Struktur des Griechischen: Infinitiv und Nebensatz*, Amsterdam/Praga 1968.
- Landreth, M.C., 'The Position of the Particles AN and KE(N) in Pindar', *Eranos* 76, 1978, 13-18.
- Lang, M.L., 'Participial Motivation in Thucydides', *Mnemosyne* 48, 1995, 48-65.
- Lapesa, R., 'Sobre dos tipos de subordinación causal', *Homenaje a Emilio Alarcos* III, Oviedo 1978, 173-205.

- Larson, I., 'Notes on the Function of *gar*, *men*, *de*, *kai* and *te* in the Greek New Testament', *Notes on Translation* 5.1, 1991, 35-47.
- Ledgerwood, L.W. III, 'What Does the Greek First Class Conditional Imply? Gricean Methodology and the Testimony of the Ancient Greek Grammarians', *Grace Theological Journal* 12, 1992, 99-118.
- Lehmann, C., *Der Relativsatz: Typologie seiner Strukturen, Theorie seiner Funktionen, Kompendium seiner Grammatik*, Tübingen 1984.
- Lehmann, Ch., "Latin subordination in typological perspective", en Calboli (ed.), *Subordination and other topics in latin*, Amsterdam 1989, pp. 153-179.
- Letoublon, F., 'Morpho-syntaxe des verbes de mouvement d'après Xenophon d'Ephèse', *Ephésiaques*, livres I a III', en Biraud, M., (ed.), *Etudes de syntaxe du grec classique. Recherches linguistiques et applications didactiques. Actes du premier Colloque International de Didactique de la Syntaxe du Grec classique 17, 18, 19 avril 1991 Université de Nice, Publications de la Faculté des Lettres et Sciences humaines de Nice* 7, Paris 1991, 127-134.
- Levinsohn, S.H., *Textual Connections in Acts (The Society of Biblical Literature Monograph Series 31)*, Atlanta, Georgia 1987.
- Lillo, A., "El uso de *te* épico con subj. y su relación con la partícula modal", E. Crespo, J.L. García Ramón y A. Striano (eds.), *Dialectologica Graeca*, Miraflores, Madrid 1993, 209-220.
- Luecke, O., 1876. *Absolute Participia im Gotischen und ihr Verhaeltniss zum griechischen Original, mit besonderer Beruecksichtigung der Skeireins*, Magdeburg 1989.
- Luecke, O., 1876. *Absolute Participia im Gotischen und ihr Verhaeltniss zum griechischen Original, mit besonderer Beruecksichtigung der Skeireins*, Magdeburg 1989.
- Luraghi, S., "Cause and Instrument Expressions in Classical Greek. Remarks on the Use of *diav* in Herodotus and Plato", *Mnemosyne* 42, 1989, 294-306.
- Martín López, M. J. "La función discursiva de la partícula *dev*", *Habis* 24, 1993, 219-234.
- Martínez Fernández, A., "Nota sobre la construcción *mwlew amphi* + dativo en el dialecto cretense", *Fortunatae* 1, 1991, 235-240.
- Martínez Vázquez, R., "Infinitivos dinámicos e infinitivos declarativos en griego antiguo", *Emerita* 57, 1989, 293-307.
- Martínez Vázquez, R., Ruiz Yamuza, E. & Fernández Garrido, R., *Gramática funcional cognitiva del griego antiguo I. Sintaxis y semántica de la predicación*, Publicaciones de la Universidad de Sevilla, Sevilla 1999.
- Mayser, E., *Grammatik der griechischen Papyri aus der Ptolemaeerzeit*, Berlin-Leipzig 1926.
- Meier - Brügger, M., *Griechische Sprachwissenschaft I-II*, Berlin-Nueva York 1992.
- Miller, D.G., "The History of Infinitive Complementation in Latin and Greek", *JIES* 2, 1974, 223-246.
- Molinos Tejada, M. T., 'La Particule modale *ka* dans la litterature dorienne', *Revue des Etudes Grecques* 105, 1992, 328-348.
- Monteil, P., "Réflexion sur l'infinitif grec", *Mélanges Taillardat*, 1988, 179-204.
- Monteil, P., *La phrase relative en grec ancien*, Paris 1963.
- Moorhouse, A.C., *The Syntax of Sophocles*, Leiden 1982.
- Morpurgo Davies, A., 'Particles in Greek Epigraphical Texts. The Case of Arcadian', en Rijksbaron, A. (ed.), *New Approaches to Greek Particles. Proceedings of the Colloquium Held in Amsterdam, January 4-6, 1996, to Honour C.J. Ruijgh on the Occasion of his Retirement, Amsterdam Studies in Classical Philology* 7, Amsterdam 1997, 49-73.
- Muchnova, D., 'Les propositions causales dites de motif', en Biraud, M. (ed.), *Etudes de syntaxe du grec classique. Recherches linguistiques et applications didactiques. Actes du premier Colloque International de Didactique de la Syntaxe du Grec classique 17, 18, 19 avril 1991 Université de Nice, Publications de la Faculté des Lettres et Sciences humaines de Nice* 7, Paris 1991, 135-143.
- Muchnova, D., 'L'expression de la causalité en grec ancien a l'aide de la parataxe', *GLP* 10, 1983, 9-27.
- Muchnová, D., "Les propositions causales en epei", *GLP* 14, 1993, 89-96.

- Muchnova, D., "Les propositions causales dites de motiv", en Biraud, M. (ed), *Études de syntaxe du grec classique*, Niza 1991, 135-143.
- Mugler, Ch., *L'évolution des constructions participiales complexes en grec et en latin*, Strasbourg 1938.
- Müller, D., *Satzbau, Satzgliederung und Satzverbindung in der Prosa Herodots*, Meisenheim a.G. 1980.
- Navarre, O., 'La particule greque DH', *Melanges Glotz*, II, Paris 1932, 670-671.
- Nilsson, M.P., *Die Kausalsätze im Griechischen bis Aristoteles*, Wuerzburg 1907.
- Oguse, A., *Recherches sur le participe circonstanciel en grec ancien*, Wetteren 1962.
- Ophuijsen, J.M. van, 'oun, ara, dh, toinun: The Linguistic Articulation of Arguments in Plato's *Phaedd*, *Two Studies in Attic Particle Usage. Lysias & Plato* (C.M.J. Sicking & J.M. van Ophuijsen), *Mnemosyne Supplement* 129, Leiden 1993, 67-164.
- Ortega Villaro, B., "La distribución de imperativo, futuro e infinitivo-imperativo en las inscripciones dialectales cretenses", *CFC(G)* 8, 1998, 185-208.
- Ortega Villaro, B., "La expresión de mandato en las inscripciones dialectales griegas", *Fortunatae* 8, 1996, 79-96.
- Ostrowiecki, H., 'Limites du dialogue. Breve etude de la particule oun dans le Menon', *RPh* 68.1/2, 1994, 171-185.
- Palmer, F.R., 'The Typology of Subordination: Results, Actual and Potential', *TPhS*, 1987, 90-109.
- Pearce, T. E. V., "The imperatival infinitive in Homer : with special reference to A 20", *Mnemosyne* Ser. 4 49 (3), 1996, 283-297.
- Pelliccia, H., 'Pindar, *Nemean* 7.31-36 and the Syntax of Aetiology', *HSPH* 92, 1989, 71-101.
- Pérez Cañizares, P., "Heos hou como introductor de oración en Heródoto II, 143, 4 y Corpus Hippocraticum Morb. IV, 51", *Minerva* 10, 1996, 33-38.
- Pérez Cañizares, P., "Las subordinadas con heos en el Corpus Hipocrático", *CFC(G)* 5, 1995, 295-319.
- Petersmann, H., 'Zur Entwicklungsgeschichte der motionslosen Partizipia im Griechischen', *Sprache* 25, 1979, 144-166.
- Pfudel, E., *Beitraege zur Syntax der Kausalsätze bei Homer*, Progr. Liegnitz 1871.
- Pieters, J.Th.M.F., 'De relatieve zin in het klassiek Grieks', *Lampas* 13, 1980, 99-110.
- Pinkster, H., *Sintaxis y semántica del latín*, Madrid 1995.
- Pino Campos L. M., "Períodos condicionales griegos. Estudio crítico", *ECIás* 96, 1989, 75-95.
- Pino Campos L. M., *Períodos condicionales griegos; un análisis lingüístico sobre textos de la época clásica*, Resumen de tesis doctoral, Universidad de La Laguna, Secretariado de Publicaciones, 1988.
- Pino Campos, L. M., "Oraciones subordinadas finales: la función de los modos subjuntivo y optativo en griego antiguo", *Fortunatae* 2, 1991, 187-206.
- Pino Campos, L.M., "Los modos subjuntivo y optativo en las subordinadas temporales", *ExcPhilol* 2, 1992, 43-58.
- Pino Campos, L.M., 'Periodos condicionales griegos: Un analisis linguistico', *Emerita* 60.2, 1992, 261-286.
- Pisani, V., *Manuale storico della lingua greca*, Florencia 1947.
- Pisani, V., *Sintassi della lingua greca antica*, Milán 1951.
- Places, E. des, *Etudes sur quelques particules de liaison chez Platon*, Paris 1929.
- Purnelle, G. "La proportion des conjonctions de subordination dans six oeuvres d'Aristote", en André Motte et de Joseph Denooz (eds.), *Mélanges offerts à Christian Rutten*, Lieja 1995, 91-102.
- Quetglas, P.J., "Hacia una concepción unitaria de las proposiciones subordinadas", *Actas del VI CEEC*, Madrid 1983, 263-270.
- Raeder, H., *Ein problem in griechischer Syntax. Die Verbindung der Partikel an mit Futurum*, Koebenhavn 1953.
- Redondo, J., "De nuevo sobre la cuestión de las partículas griegas", *Actas del VII Congreso Español*

de Estudios Clásicos I, Madrid 1989, 261-266.

Redondo, J., "La adaptación ática de ws como conjunción final a partir del s. V a.C., en una nueva perspectiva", *Homenaxe ó prof. Constantino García*, Santiago de Compostela, 1991, 419-425.

Regula, M., *Grundlegung und Grundprobleme der Syntax*, Heidelberg 1951.

Rijksbaron, A., "Sur les emplois de ean et epean", *Lalies* 12, 1991, 131-144.

Rijksbaron, A., 'Adverb or Connector? The case of kai .. de', en Rijksbaron, A. (ed.), *New Approaches to Greek Particles. Proceedings of the Colloquium Held in Amsterdam, January 4-6, 1996, to Honour C.J. Ruijgh on the Occasion of his Retirement*, *Amsterdam Studies in Classical Philology* 7, Amsterdam 1997, 187-208.

Rijksbaron, A., 'Ancient Greek Relative Clauses and Functional Grammar', en *Linguistics in the Netherlands 1980*, Amsterdam, 1980, 121-126.

Rijksbaron, A., 'De semantiek van Griekse hypothetische bijzinnen', *Lampas* 13, 1980, 130-145.

Rijksbaron, A., *Grammatical Observations on Euripides' Bacchae*, Amsterdam 1991.

Rijksbaron, A., 'Relative Clause Formation in Ancient Greek', en Bolkestein, A.M. et al. (eds.), *Predication and Expression in Functional Grammar*, Londres 1981, 235-259.

Rijksbaron, A., *Temporal & Causal Conjunctions in Ancient Greek with Special Reference to the Use of epei and hos in Herodotus*, diss. Amsterdam 1976.

Rijksbaron, A., *The Syntax and Semantics of the Verb in Classical Greek. An Introduction*, Amsterdam 1984, 2^a ed., Amsterdam 1994.

Rijksbaron, A., *Grammatical Observations on Euripides' Bacchae*, Amsterdam 1991.

Rijksbaron, A., "The pragmatics and semantics of conditional and temporal clauses. Some evidence from Dutch and classical Greek", *Working Papers on Functional Grammar* 13, 1986.

Risch, E., "Zum griechischen Relativpronomen", *MSS* 46, 1985, 173-191.

Roberts, J.W., 'Some Aspects of Conditional Sentences in the Greek New Testament', *Bible Translator* 15, 1964, 70-76 (reprint of *Restoration Quarterly* 4, 1960).

Rodríguez Adrados, F., *Estudios de semántica y sintaxis*, Barcelona 1974.

Rodríguez Adrados, F., "Las categorías gramaticales del griego antiguo", en *Nuevos estudios de lingüística general y de teoría literaria*, Barcelona 1988, 139-149.

Rodríguez Adrados, F., "Rasgos semánticos, rasgos gramaticales y rasgos sintácticos", *RSEL* 2, 1972, 249-258.

Rodríguez Adrados, F., "Reflexiones sobre semántica, sintaxis y estructura profunda", *RSEL* 6, 1976, 1-25.

Rodríguez Adrados, F., *Lingüística estructural*, 2 Vols, Madrid 1969.

Rodríguez Adrados, F., *Nueva Sintaxis del Griego Antiguo*, Madrid 1992.

Rodríguez Adrados, F., *Lingüística estructural*, 2 Vols, Madrid 1969.

Ruipérez M. S., *Opuscula selecta*, ed. J. L. García Ramón, Innsbruck 1989.

Saayman, F., "Conjunctions in Classical Greek syntax", *AC* 33, 1990, 91-102.

Schmitt, P., *Ueber den Ursprung des Substantivsatzes mit Relativpartikeln im Griechischen*, Wuerzburg 1889.

Schrader, C., "Sintaxis griega: relaciones funcionales y sistemas de representación", en *Aspectos didácticos de Griego I*, Zaragoza 1985.

Schwyzler E.-Debrunner A., *Griechische Grammatik. II Syntax und syntaktische Stilistik*, Munich 1950.

Schwyzler, E., 'Zum sog. genitivus absolutus statt participium coniunctum im Griechischen', *Emerita* 10, 1942, 98-104.

Serrano Cantarín, R., "Sobre el infinitivo explicativo", *Actas del VII Congreso Español de Estudios Clásicos I*, Madrid 1989, 295-300.

Sicking, C.M.J., 'Devices for Text Articulation in Lysias I and XII', *Two Studies in Attic Particle Usage. Lysias & Plato* (C.M.J. Sicking & J.M. van Ophuijsen), *Mnemosyne Supplement* 129, Leiden 1993, 1-66.

Sicking, C.M.J., 'Griekse partikels: definitie en classificatie', *Lampas* 19, 1986, 125-141.

- Sicking, C.M.J., 'Particles in Questions in Plato', en Rijksbaron, A. (ed.), *New Approaches to Greek Particles. Proceedings of the Colloquium Held in Amsterdam, January 4-6, 1996, to Honour C.J. Ruijgh on the Occasion of his Retirement, Amsterdam Studies in Classical Philology 7*, Amsterdam 1997, 157-174.
- Sicking, C.M.J., 'Partikels in vragen bij Plato', *Lampas* 29.5, 1996, 446-463.
- Sicking-Van Ophuijsen, C. M. J., *Two Studies in Attic Particles Usage. Lysias and Plato*, Leiden 1993.
- Sicking, C.M.J., 'Griekse partikels: definitie en classificatie', *Lampas* 19, 1986, 125-141.
- Slings, S.R., 'Adversative Relators Between PUSH and POP', en Rijksbaron, A. (ed.) *New Approaches to Greek Particles. Proceedings of the Colloquium Held in Amsterdam, January 4-6, 1996, to Honour C.J. Ruijgh on the Occasion of his Retirement, Amsterdam Studies in Classical Philology 7*, Amsterdam 1997, 101-129.
- Slings, S.R., 'KAI adversativum: Some Thoughts on the Semantics of Coordination', en Alkemade, D.J. van & al. (eds.), *Linguistic Studies Offered to Berthe Siertsema*, Amsterdam 1980, 101-125.
- Sluiter, I., 'Parapleromatic Lucubrations', en Rijksbaron, A. (ed.), *New Approaches to Greek Particles. Proceedings of the Colloquium Held in Amsterdam, January 4-6, 1996, to Honour C.J. Ruijgh on the Occasion of his Retirement, Amsterdam Studies in Classical Philology 7*, Amsterdam 1997, 233-246.
- Smyth, H.W., *Greek Grammar*, Cambridge, Massachusetts 1920 (rev. ed. 1956).
- Spieker, E.H., 'On the so-called Genitive Absolute and its Use especially in the Attic Orators', *AJPh* 6, 1885, 310-343.
- Stahl, J.M., *Kritisch-historische Syntax des griechischen Verbums der klassischen Zeit*, Heidelberg 1907.
- Stehouwer, A.P., *Severian von Gabala in Illud: Pone Manum Tuam, et in Diversa Testimonia (CPG 4198)*, diss. Amsterdam 1995.
- Strunk, K., 'Zur diachronischen Morphosyntax des Konjunktivs', en Rijksbaron, A., Mulder, H.A. & Wakker, G.C. (eds.), *In the Footsteps of Raphael Kuehner*, Amsterdam 1988, 291-312.
- Sturm, J., *Geschichtliche Entwicklung der Constructionen mit prin*, Wuerzburg 1882.
- Thyresson, I.L., *The Particles in Epicurus*, Lund 1977.
- Torres, J. B., "Los complementos de Compañía e Instrumento: análisis funcional", *Minerva* 3, 1989, 59-69.
- Touratier, C., *La relative. Essai de theorie syntaxique*, Paris 1980.
- Touratier, Ch., "Comment définir les fonctions syntaxiques?", *BSL* 72, 1977, 27-54.
- Tusa Massaro, L., *Sintassi del greco antico e tradizione grammaticale*, Prima ristampa riveduta e corretta, Palermo 1995.
- Vasilaros, G.N., *Der Gebrauch des Genitivus absolutus bei Apollonios Rhodios im Verhaeltnis zu Homer*, Athens 1993.
- Vaughn, J., 'Final Clause Optatives in Primary Sequence', *Glotta* 53, 1975, 216-217.
- Vernhes, J.-V., 'Reflexions sur le subjonctif et l'optatif', en Biraud, M., (ed.), *Etudes de syntaxe du grec classique. Recherches linguistiques et applications didactiques. Actes du premier Colloque International de Didactique de la Syntaxe du Grec classique 17, 18, 19 avril 1991 Universite de Nice, Publications de la Faculte des Lettres et Sciences humaines de Nice 7*, Paris 1991, 145-153.
- Villa, J. de la, "La subordinación en griego antiguo: análisis y perspectivas", en Crespo, E., Barrios Castro, M^a (eds.), *Actas del X Congreso Español de Estudios Clásicos*, Vol. I, Madrid 2000, 117-165.
- Villa, J. de la, "La subordinación completiva en función sujeto en griego", *Habis* 18-19, 1987-1988, 9-27.
- Villa, J. de la, "Variantes en la expresión de las funciones semánticas Tiempo y Causa en griego antiguo", *REL* 19, 1989, 25-47.
- Wackernagel J., *Vorlesungen über Syntax I-II*, 2^a ed., Basilea 1926-1928.
- Wakker, G.C., 'Conditionele bijzinnen met finale nuance in het Grieks', *Lampas* 19, 1986, 159-174.
- Wakker, G.C., 'Conditionele, temporele en relatieve bijzinnen: verwantschap en verschil', *Lampas* 22, 1989, 60-73.

- Wakker, G.C., *Conditions and Conditionals. An Investigation of Ancient Greek*, diss. Amsterdam 1994 (*Amsterdam Studies in Classical Philology* 3).
- Wakker, G.C., 'Emphasis and Affirmation. Some aspects of mhn in Tragedy', en Rijksbaron, A., (ed.), *New Approaches to Greek Particles. Proceedings of the Colloquium Held in Amsterdam, January 4-6, 1996, to Honour C.J. Ruijgh on the Occasion of his Retirement*, *Amsterdam Studies in Classical Philology* 7, Amsterdam 1997, 209-231.
- Wakker, G.C., 'Modal Particles and Different Points of View in Herodotus and Thucydides', en Bakker, E.J. (ed.), *Grammar as Interpretation. Greek Literature in its Linguistic Contexts*, *Mnemosyne Supplement* 171, Leiden 1997, 215-250.
- Wakker, G.C., 'Potential and Contrary-to-fact Conditionals in Classical Greek', *Glotta* 64, 1986, 222-246.
- Wakker, G.C., 'Purpose Clauses in Ancient Greek', en Nuyts, J. & Schutter, G. de, (eds.), *Getting One's Words into Line: On Word Order and Functional Grammar*, *Functional Grammar series* 5, Dordrecht 1987, 89-101.
- Wakker, G.C., 'Purpose Expressions in Homeric Greek', in: Rijksbaron, A., Mulder, H.A. & Wakker, G.C. (eds.), *In the Footsteps of Raphael Kuehner*, Amsterdam 1988, 327-344.
- Wakker, G.C., 'The Discourse Function of Particles. Some Observations on the Use of man/mhn in Theocritus', en Harder, M.A., Regtuit, R.F. & Wakker, G.C. (eds.), *Hellenistica Groningana II. Theocritus*, Groningen 1996, 247-263.
- Wakker, G.C., "'Welaan dan dus nu.' Partikels in Sophocles', *Lampas* 28.4, 1995, 250-270.
- Wathelet, P., 'Les particules ke(n) et an dans les formules de l'epopee homerique', en Rijksbaron, A., (ed.), *New Approaches to Greek Particles. Proceedings of the Colloquium Held in Amsterdam, January 4-6, 1996, to Honour C.J. Ruijgh on the Occasion of his Retirement*, *Amsterdam Studies in Classical Philology* 7, Amsterdam 1997, 247-268.
- Weber, Ph., *Entwicklungsgeschichte der Absichtssatze*, Wuerzburg 1884.
- Whaley, L., 'The Effect of Non-Surface Grammatical Relations on the Genitive Absolute in Koine Greek', en Dziwirek, K., Farrell, P. & Mejias-Bikandi, E. (eds.), *Grammatical Relations: A Cross-Theoretical Perspective*, Stanford 1990..
- Widmann, H., *Beiträge zur Syntax Epikurs*, Stuttgart 1935, reimpr. Hildesheim – Nueva York 1974.
- Wills, J., 'Homeric Particle Order', *Historische Sprachforschung* 106.1, 1993, 61-81.
- Wilson, J.R., 'Negative Prin Clauses and the Rhetoric of Achilles', *Glotta* 69.3-4, 1991, 175-183.
- Wolff, F., *Griechische Satzlehre*, Berlín 1958.
- Wonneberger, R., 'Greek Syntax: A New Approach', *Literary and Linguistic Computing* 2.2, 1987, 71-79.
- Young, R.A.,. 'A Classification of Conditional Sentences Based on Speech Act Theory', *GTJ* 10.1, 1989, 29-50.
- Zamora Salamanca, M.H., "El periodo condicional en el dialecto de Cos", *Actas del X Congreso Español de Estudios Clásicos*, Vol. I, Madrid 2000, 277-283.
- Zeegers, Van der Vorst, N., 'Quelques cas de double analyse du participe grec', en Biraud, M., ed., *Etudes de syntaxe du grec classique. Recherches linguistiques et applications didactiques. Actes du premier Colloque International de Didactique de la Syntaxe du Grec classique 17, 18, 19 avril 1991 Université de Nice, Publications de la Faculte des Lettres et Sciences humaines de Nice* 7, Paris 1991, 155-170.
- Zycha, J., 'Gebrauch von epei epeiper; epeidh epeidhper', *Wiener Studien* 7, 1885, 82-115.

c) Diccionaris recomanats

- LIDDDELL&SCOTT, A Greek-English Lexicon, Revised and argumented throughout by Henry Stuart Jones, with assistance of Roderick Mckenzie. Oxford 1996, Clarendon Press.
- A. BAILLY, Dictionnaire Grec-Français. Ed. Hachette

P. CHANTRAINE, Dictionnaire étymologique de la langue grecque : Histoire des mots. Klincksieck, 1968, 1999.

d) Manuals d'Història de Grècia

BLÁZQUEZ, J. M., LÓPEZ MELERO, R y SAYAS J. J. , Historia de la Grecia Antigua. Madrid 1989.

HIDALGO DE LA VEGA, M. J. et alii eds., Historia de la Grecia Antigua, Salamanca 1998.

RUIPÉREZ, M. S., TOVAR, A., Historia de Grecia, Barcelona 1983.

e) Manuals de Literatura Grega

EASTERLING, P. E. – KNOX, B. M. W., Historia de la literatura clásica. I. Literatura griega, Madrid (trad. española) 1990.

LESKY, A., Historia de la literatura griega, Madrid (trad.española) 1983.

LÓPEZ FÉREZ, J. A. ed., Historia de la literatura griega, Madrid 1988.

ALSINA, J., Teoría literaria griega, Madrid 1991.

GARCÍA GUAL, C. Figuras helénicas y géneros literarios, Madrid 1991.

SPANG, K., Géneros literarios, Madrid 1993.

CODOÑER, C. coord. , El comentario de textos griegos y latinos, Madrid 1998.

f) Bibliografía fonamental sobre lèxic i etimologia

ALBERIC, J. i ROS, M. La transcripció dels noms propis grecs i latins. Enciclopedia Catalana, Barcelona 1993.

BERGUA CAVERO, J., Los helenismos del español, Madrid 2004.

BOTTIN, L., Etymon: Lessico per radici: Guida all'apprendimento del lessico greco, Bergamo, 1990.

CHANTRAINE, P., Dictionnaire étymologique de la langue grecque. Histoire des mots, Paris, 1960-1980.

COROMINAS, J., PASCUAL, J.A., Diccionario crítico etimológico castellano e hispánico. Madrid, 1980-1992.

ERNOU, A., MEILLET, A., Dictionnaire étymologique de la langue latine, Paris, 1967.

ESEVERRI HUALDE, C., Diccionario etimológico de helenismos españoles, Burgos, 1945, reimpr. 1979.

ESTÉBANEZ GARCÍA, F., Étimos griegos. Monemas básicos de léxico científico, Barcelona 1998.

FERNÁNDEZ GALIANO, M., La transcripción castellana de los nombres propios griegos, Madrid, 1969. De la página 10 a la 17 contiene una amplia bibliografía hasta el año 1969.

GONZÁLEZ CASTRO, J.F., Palabras castellanas de origen griego, Madrid 1994.

LÓPEZ FÉREZ, J.A., La lengua científica griega: orígenes, desarrollo e influencias de las lenguas modernas europeas, Madrid 2000.

MARTÍN SÁNCHEZ, M. A. (19952), Vocabulario mínimo del griego, Madrid, Ediciones Clásicas.

MATEOS MUÑOZ, A., Etimologías grecolatinas del español, México 1980.

PHARIES. D., Diccionario etimológico de los sufijos españoles y otros elementos finales, Madrid 2002.

QUINTANA CABANAS, J.M., Raíces griegas del léxico castellano científico y médico, Madrid, 1987.

RODRÍGUEZ, J.M. & VAQUERO, J.L., Onómata. Ejercicios de transcripción de nombres propios griegos, Madrid 1995.

TAPIA ZÚÑIGA, P. C. (1993), Vocabulario fundamental y constructivo del griego, Universidad Nacional Autónoma de México, México (trad. española).

VICUÑA, J. & SANZ DE ALMARZA, L., Diccionario de nombres propios griegos debidamente acentuados en español,

g) Bibliografía específica sobre el sistema sexegènere

- *Calame, Cl.(2002). Eros en la Antigua Grècia. Akal. Madrid. Conté una excel·lent bibliografía sobre l'eros grec.
- Badinter, E. (1993). XY La identidad masculina. Alianza Editorial: Madrid.
- Barberá, E. (1998). Psicología del género. Barcelona, Ariel Psicología.
- Basaglia, Franca (1983). Mujer, locura y sociedad. Universidad Autónoma de Puebla.
- Beauvoir, S. (1948). El segundo sexo. Paidós, Buenos Aires.
- Beall, A.E. y Sternberg, R.J. (eds.) (1993). The psychology of gender. Nueva York: Guilford Press.
- Bem, S. L. (1981). Gender schema theory: A cognitive account of sex typing. *Psychological Review* (88), 354-364.
- Berger, P. y Luckman, T. (1986). La construcción social de la realidad. Madrid: Amorrortu Editores (1ª edic. castellano 1968).
- Bonino, L. (1997). Micromachismos: la violencia invisible en la pareja. En 'I Jornadas sobre violencia de género en la sociedad actual'. Valencia, Generalitat Valenciana, Dirección General de la Mujer, pp. 25-45.
- Connell RW (1995) Masculinities. University of California Press, Los Angeles, California. EUA.
- Foucault, Michel (1990). Microfísica del poder. Siglo XXI. México.
- Friedan, Betty (1974). La mística de la feminidad. Júcar. Barcelona
- Fundación mujeres (2004). Especial violencia de género, Boletín 77. Fundación Mujeres. Madrid.
- Galtung, J. (1985). Sobre la paz. Barcelona. Fontamara. Pág. 38.
- Galtung, J. (1995). Investigaciones teóricas. Sociedad y Cultura contemporáneas. Madrid: Tecnos /Instituto de Cultura "Juan Gil-Albert". Págs. 314-315.
- Galtung, J. (1990). "Cultural Violence", *Journal of Peace Research*, 27, nº 3, pp. 291-305. Pág. 292.
- Galtung, J. (1998). Tras la violencia 3R: reconstrucción, reconciliación, resolución. Afrontando los efectos visibles e invisibles de la guerra y la violencia. Bilbao: bakeaz, gernika gogoratuz. Pág. 15.
- George, Susan. Citada en J. M. Tortosa (1994). "Violencia y pobreza: una relación estrecha", en *Papeles*, nº 50.
- Gil Calvo, E. (1997). El nuevo sexo débil. Los dilemas del varón postmoderno. Madrid: Ediciones Temas de Hoy. Ensayo.
- Gilligan, C. (1982). In a different voice: Psychological theory and women's development. Cambridge (Massach): Harvard University Press. (Traducc. Castellana: La moral y la teoría. Psicología del desarrollo femenino. Fondo de Cultura Económica. México).
- Glick, P., & Fiske, S.T. (1996) The Ambivalent Sexism Inventory: Differentiating hostile and benevolent sexism, *Journal of Personality and Social Psychology*, 70, pp. 491-512.
- Glick, P., Fiske, S.T., Mladinic, A., Saiz, J.L., Abrams D., Masser, B., Adetoun, B., Osagie, J.E., Akande, A., Alao, A., Brunner, A., Willemensen, T.M., Chipeta, K., Dardanne, B., Dijksterhuis, A., Wigboldus, D., Eckes, T., Six-Materna, Y., Expósito, F., Moya, M., Foddy, M., Kim, H.J. Lameiras, M., Sotelo, M.J., Mucchi-Faina, A., Romani, M., Sakalli, N., Udegbe, B., Yamamoto, M., Ui, M., Ferreira, M.C. (2000). Beyond Prejudice as Simple Antipathy: Hostile and Benevolent Sexism Across Cultures, *Journal of Personality and Social Psychology*, 79, pp. 763-775.
- Hite, Shere (1988). Mujeres y Amor. Plaza & Janés. Barcelona.
- ILANUD (1977). Caminando hacia la Igualdad Real. Manual de Módulos, UNIFEM, Costa Rica, 136-140.
- Kaufman, Michael (1994). *Cracking the Armor: Power, Pain and the Lives of Men*. Toronto: Viking Canada, 1993 y Penguin y "Men, Feminism, and Men's Contradictory Experiences of Power," en Harry Brod y Michael Kaufman, editores (1994). *Theorizing Masculinities*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications. traducido al español como "Los hombres, el feminismo y las experiencias contradictorias del poder entre los hombres", en Luz G. Arango et al (1995). *Género e identidad. Ensayos sobre lo femenino y lo masculino*. Bogotá: Tercer Mundo y en forma revisada como "Las experiencias contradictorias del poder entre los hombres", en Teresa Valdés y José Olavaria (1997). *Masculinidad/es. Poder y crisis*. Ediciones de las Mujeres No. 23. Santiago: Isis Internacional y FLACSO-Chile.

Kimmel, Michael (1997) La Producción Teórica sobre la Masculinidad: Nuevos aportes. Santiago de Chile, Editorial de las Mujeres.

Lagarde, Marcela (1999). Acerca del amor. Las dependencias afectivas. Edita Associació Dones Joves P.V.

Lagarde, M. (2005). Para mis socias de la vida. Claves feministas para ... el poderío y la autonomía de las mujeres, ... los liderazgos entrañables, ... las negociaciones en el amor. Ed. Horas y Horas, Madrid.

Marqués, Joseph Vicent (1976). Masculino, femenino, neutro. El viejo topo. Extra 10:7-15. Barcelona.

Martínez Benlloch, I. y Bonilla, A. (2000). Sistema sexo/género, identidades y construcción de la subjetividad. Col.lecció Educació. Universitat de València, Valencia.

Merton, R. K. (1948). The self-fulfilling prophecy. Antioch Review, 8, 193-210.

Rojas, L. (1995). Las semillas de la violencia. Madrid: Espasa-Calpe.

**Sarrió, M. (2004). La psicología de género a través del techo de cristal. Edita Fundación Bancaixa-CES Generalitat Valenciana. Valencia.

_____. (2008). Poder y empoderamiento: herramientas analíticas y conceptuales. Material didáctico Curso "Talleristas para la Igualdad". Fundación ISONOMIA, Universitat Jaume I de Castellón.

_____. (2008). Coaching y empoderamiento: estrategias para la gestión de la diversidad. En: Alicia Kaufmann y Juan C. Cubeiro, Coaching y empoderamiento. Lid Editorial Empresarial.

_____. (2009). Empoderamiento: amor, libertad y liderazgo. Publicación Ponencias V Congreso estatal Isonomía sobre igualdad entre mujeres y hombres. "[Poder, poderes y empoderamiento... ¿Y el amor? ¡Ah, el amor!](#)". Isonomía, UJI Castellón. <http://isonomia.uji.es/mujeres6/pdf/iso5c.pdf>

Seidler, V. (2000). La sinrazón masculina. Masculinidad y teoría social. Paidós; UNAM (Programa Universitario de Estudios de Género), México, D.F.

Valcárcel, A. (1997). La política de las mujeres. Madrid: Cátedra-Universitat de València-

Valdés, T y Olavaria, J. (comp.) (1997). Masculinidad/es. Poder y crisis. Isis Internacional, Chile.

Recursos TICs fonamentals:

***en línia:**

<http://www.cerberusadportamsg.wikispaces.com>

<http://www.perseus.tufts.edu/hopper>

<http://www.dicciomed.es/>

<http://www.wikispaces.com> tots els recursos associats a la plataforma

*software específic : kalos, Diógenes, Euclides, CMAPTOOLS versió 5.04, línies temporals, localitzadors geogràfica, pòster digital, relat digital, etc..